ህወሓትየጦር አበጋዞችመንግስት

TPLF WARLORD STATE

ጊዩን ዘማርያም
ክፍል ሁለት

“መሬት ላራሹ!!!”

Land to the Tiller

በኢትዩጵያ የኢንደስትሪያል ዞኖች ስም የመሬት ቅርምት/ወረራ

የኢፌዴሪ ኢንድስትሪ ፓርኮች ልማት ኮርፖሬሽን፣ ለሁለተኛው የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ የአምስት አመት እቅድ ለሚያሰራቸው ከአስር በላይ ኢንድስትሪ ፓርኮች ግንባታ ከአንድ ቢሊዩን የአሜሪካን ዶላር በላይ መመደቡን ተገልፆል። መንግስት በሁለተኛው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ዘመን አስር የኢንድስትሪ ፓርኮች ለመገንባት አቅዶል ከነዚህም ውስጥ በአዲስ አባባ፣ በአዳማ፣ መቀሌ፣ኮምቦልቻ፣ጅማና ባህርዳር ይገነባሉ ተብሎል።
የኢንደስትሪ ፓርኮች ልማት ኮርፖሬሽን ማጠቃለያ በዶክተር አርከበ እቁባይ የሚመራው የኢንደስትሪ ፓርኮች ልማት ኮርፖሬሽን፤በአሥር ቢሊዩን ዶላር ወጪ በተለያዩ ከተሞች የኢንዱስትሪ ፓርኮችን በማkkም ከቻይና፣ከቱርክ፣ከህንድ ወዘተ ያረጁ ያፈጁ ፋብሪካዎች እየተነቀሉ በዚህ ኢንደስትሪ መንደር ለመትከል በዝግጅት ላይ ናቸው። ፋብሪካዎቹ በአመዛኙ፤ የጨርቃ ጨርቅ፣ የቆዳና የቆዳ ውጤቶች፣የአግሮ ፕሮሰሲንግ፣የብረታ ብረትና ኢንጅነሪንግ የስኳርና የኬሚካል አነስተኛ ፋብሪካዎች ሲሆኑ በአሁኑ ግዜ በሃገር ውስጥ ኢንቨስተሮች እየተሰሩ ያሉ ፋብሪካዎች እጣ ፈንታ ከውድድር ውጪ ሆነው እንደሚዘጉ እሙን ነው። መንግስት የሃገር ውስጥ ኢንቨስተሮችን በዚህ ልዩ የኢንደስትሪ ዞኖች እንዲሳተፉና እንዲሰሩ አለመጋበዙና ለውጪ ኢንቨስተሮች የሃገሪቱን ኢኮኖሚ እንዲቆጣጠሩ ማድረጉ በአጭር ግዜ እራሱን ጠልፎ እንደሚጥል ሳይታለም የተፈታ ነው። የሃገር ውስጥ ኢንቨስተሮች‹‹ልማታዊ ባለሃብቶች›› መሬት በሊዝ ገዝተው፣የውጭ ምንዛሪ ተነፍገው፣ግብር ከአቅም በላይ እየከፈሉ፣የባንክ የብድር አገልግሎት በማጣት አድሎ እየተፈጸመባቸው፣መብራት፣ውሃ፣ ኤሌትሪክ እየተቆራረጠባቸው ፋብሪካቸውን በመዝጋት ላይ ይገኛሉ።
የሃገሪቱ የኢኮኖሚ ጠበብቶች ይህን የህወሃት የጦር አበጋዞች መንግስትና የቻይና፣የቱርክ፣የህንድ ኢንቨስተሮች ጋር የሚደረግ ‹ልዩ የኢንደስትሪ ዞኖች› ሽርክና የሃገር ውስጥ ባለሃብቶችን አስወግዶ ህወሃት የሃገሪቱን ኢኮኖሚ በሞኖፖሊ ለመያዝ፣ በግብርና ዘርፍ እንደተፈፀመው የመሬት ቅርምት የነደፈው ሴራ መሆኑን ለኢትዩጵያ ህዝብ ያሳውቃሉ። በዶ/ር አርከበ እቁባይ ትእዛዝ ከደብረዘይት የአየር ኃይል ግቢ ጀምሮ እስከ ናዝሬት ከተማ መግቢያ ያለው ብዙ ሽህ ሄክታር መሬት ለጃፓን ኢንደስትሪያል ዞንነት እንዲሰጥ ትእዛዝ ተላልፎል። ቻይናዎች በዱኮም እንደተሰጣቸው ሰፊ ኢንደስትሪያል ዞን ቦታ። በኢትዩጵያ የኢንደስትሪ ፓርኮች ልማት የሚስፋፋባቸው ስፍራዎች፤-

- ለሚ ኢንድስትሪ ፓርክ ግንባታ ምዕራፍ አንድ ላይ የሃያ ፋብሪካ ህንፃዎችግንባታ ተጠናቆ 11 የውጭ ባለኃብቶች በጫማ ምርት ላይ ተሰማርተው ለ 5ሺ 600 ዜጎች የስራ እድል ፈጥረዋል።
- ቦሌ ለሚ ኢንድስትሪ ፓርክ ምዕራፍ ሁለት ኢንድስትሪ ፓርክ በ186 ሄክታር ለጨርቃ ጨርቅ፣ ልብስና ጫማ ማምረት አገልግሎት የሚውል ሲሆን እንዲሁም
- ቂሊንጦ ኢንድስትሪ ፓርክ ደግሞ ለምግብ፣ለመድሃኒት እና ለተለያዩ ምርቶች አገልግሎት የሚውል ሲሆን በ275 ሄክታር ላይ የሚያርፍ ነው። የኢንድስትሪ ፓርኮቹን ለመገንባት ዲዛየይኑ እንደተጠናቀቀ ስራውም እንደሚጀምር በሚኒስቴር ዴኤታ ማዕረግ የኢንድስትሪ ፓርኮች ልማት ኮርፖሬሽን፣ዋና ስራ አስፈጻሚ አቶ ሲሳይ ገመቹ ገልፀዋል።ኤም ኤች ኢንጅነሪንግ አማካሪ ማኔጅንግ ዳይሬክተር ዶክተር መሰለ ኃይሌ የሚገነቡት የኢንድስትሪ ፓርኮች ደረጃቸውን የጠበቁና ዲዛይን ሰራቸውም ጥሩ መሆኑን ተጠቃሚው ዶክተር ገልፀዋል።

- የምዕራብ ኢንደስትሪያል ዞን (Eastern Industrial Zone (EIZ) የተለየ የኢኮኖሚ ዞኖች/ የምዕራብ ኢንደስትሪያል ዞን (Special Economic Zones)/ Eastern Industrial Zone (EIZ)) የተለየ የኢኮኖሚ ዞኖች(Special Economic Zones) ወይም ኢንደስትሪያል ፓርክ በኢትዬጵያ ከአዲስአበባ ስሜን ምስራቅ 37 ኪሎሜትር ርቀት ላይ የምትገኘው በዱከም ከተማ ነው፡፡ በዱከም በ200 ሄክታር ላይ የተገነባው የምዕራብ ኢንደስትሪያል ዞን በአይነቱ የተለየ የቻይና ኢንቨስትመንት አካል ነው፡፡ በ2007 እኤአ የንጋንግ ግሩፕና(Yonggang Group) ኪያኦን ግሩፕ(Qiyuan Group) የሆኑት በዛንግጃኢጋንግ ከተማ የሚገኑት ሁለቱ የብረት ፋብሪካዎች በቻይና የንግድ ሚኒስትር የወጣውን ጫረታ በማሸነፍ ሥራ ጀመሩ፡፡ በኢትዬጵያ ይህ የተለየ የኢኮኖሚ ዞኖች ምስረታ የመጀመሪያውና ትልቁ ኢንደስትሪያል ፓርክ በሃገሪቱ ለመሆን በቅቶል፡፡ ኢትዬጵያ መንግስት ይህን ፕሮጀክት ከዘለቂታ የኢኮኖሚ እድገትና ከድህነት ቅነሳ ጋር በማዛመድ የኢንደስትሪያል ዘርፍን ለማሳደግ ታቅዶል፡፡ ኢትዬጵያ መንግስት ኢንደስትሪ ሚኒስትር ጨርቃ ጨርቅ፣የልብስ፣የህንፃ መሣሪያዎች ዕቃ ማምረቻ፣የማኒፋክቸሪንግና ግብርና ምርት ማቀነባበሪያ አገልግሎት እንዲሰጡ ይፈልጋሉ፡፡ በአሁኑ ግዜ 11 የቻይና ካንፓኒዎች በኢንደስትሪያል ፓርክ ለመስራት ፊርማቸውን አኑረዋል፡፡ ሁጃአን(Huajian) የቻይና የጫማ ፋብሪካ ለባህር ማዶ ገበያ ኢንቨስተር በኢትዬጵያ ውስጥ 20 ሚሊዬን ጥንድ ጫማዎች በአመት ወይም ሁለት ሽህ ጥንድ ጫማዎች በቀን በማምረት፣ በስመ ጥሩ የጫማ ስም በማምረት በዓለም ዓቀፍ ንግድ ለአሜሪካና አውሮፓ ለማቅረብ የታቀደ ነው፡፡ በአሁኑ ግዜ 600 ሠራተኞች ያሉት ሲሆን አብዛኛዎቹ ኢትዬጵያ እንደሆኑ ይታወቃል፡፡ የሁጃአን ማኒፋክቸሪንግ በኢትዬጵያ ውስጥ ርካሽ የሠራተኛ ጉልበት ዋጋና ሰፊ የቆዳ አቅርቦትና ርካሽ ዋጋና የታክስ እፎይታና ከውጭ ለሚገቡ እቃዎች/ማሽነሪዎች ወዘተ ከቀረጥ ነፃ ፖሊሲ በማድረግ ያለገደብ ወደ አሜሪካና አውሮፓ ገበያ የማቅረብ ፍቃድ አግኝተዋል፡፡ የሁጃአን የቻይና የጫማ ፋብሪካ ሁሉንም ምርቶች ለባህር ማዶ ገበያ በማቅረብ በ2011 እኤአ 250 ሚሊዬን ብር ገቢ አግኝቶል፡፡ "Huajian has a modest outfit in Dukem, about 40km south of Addis Ababa. It employs 1,600 Ethiopians, all high school graduates or above, and ships more than $1m worth of shoes each month to the US and the UK for Guess, Naturalize and Clarkes. "

የኢትዩጵያ ኢንደስትሪያል ዞኖች ልማትና የመሬት ቅርምት

የኢትዩጵያ ኢንደስትሪ ሚኒስትር ስር የተቆቆመው የኢትዩጵያ ኢንደስትሪያል ዞኖች ልማት ኮርፖሬሽን Ethiopian Industrial Zones Development Corporation (EIZDC) በፌዴራል ኤጀንሲ ስር ይስተዳደራል፡፡ ኮርፖሬሽኑ፣ ቅድሚያ የተሰጣቸው የማኑ-ፋክቸሪንግ ኢንደስትሪ ዘርፎች ውስጥ ጨርቃ ጨርቅና አልባሳት፣ ቆዳና የቆዳ ውጤቶች፣የስካሯ ፋብሪካና የስካር ውጤቶች፣ሲሚንቶ፣ሜታልና ኢንጅነሪንግ፣ ኬሚካል፣ ፋርማሲዩቲካልና አግሮ ፕሮሰሲንግ ላይ ኢንቨስትመንት ለሚያደርጉ የታክስና ቀረጥ የማንሳት ማበረታቻ በ769/2012 እኤአ በወጣው አዋጅ ተደንግጎል፡፡ሚኒስትር ቢሮ 5,130 ሄክታር መሬት ለኢንድስትሪ ዞኖችን ለማስፋፋት ቦታውን ተረክቦ ይገኛል፡፡‹‹In alignment with GTP goals to further develop medium and large scale industries, the government established the Ethiopian Industrial Zones Corporation under the Ministry of Industry in 2012 to oversee the construction and regulation of the zones. Bole Lemi industrial zone located on the outskirts of Addis Ababa is the first area scheduled for manufacturers to begin operations in the first half of 2014.››

በኢንደስትሪያል ዞኖች የሚቆቆሙት ፋብሪካዎች በሙሉ የፍጆታ እቃዎች አምራቶች ኢንደስትሪዎች በመሆናቸው በሃገሪቱ መሠረታዊ ለውጥ አያመጡም፡፡

1}ድሬ ዳዋ (Dire Dawa,)
2}ኮንቦልቻ (Kombolcha, Amhara Regional State;)
3}ሺኒሌ (Shinelle, Somali Regional State;)
4}ሃዋሳ (Hawassa, Southern Regional State; and)
5}አቃቂ ቃሊቲ (Akaki Kality in Addis Abeba.)
6} ደብረብርሃን
7}መቐለ

የኢትዩጵያ መንግስት ኢንደስትሪያል ዞኖች ልማትን በተመለከተ የሚሠራቸው የስራ እንቅስቃሴ ዝግጅት በተመለከተ፡- ለኢንድስትሪ ዞኖችን 5130 ሄክታር መሬት ቦታውን ተረክበው 50 ፋብሪካዎች ለመገንባትና አስፈላጊውን መሠረተ ልማት ለማስፋፋት ታቅዶል፡፡ከቦታው ላይ፤ በቦሌ ለሚ ኢንደስትሪያል ዞን 157 ሄክታር ሲዘጋጅ ከቦታው ላይ 180 አባ ወራዎችና እማ ወራዎች እስካሁን ተፈናቅለዋል፤ኢንደስትሪያል ዞኑ ጠቅላላ ወጭ 1.2 ቢሊዩን ብር ይገመታል፡፡ የኢትዩጵያ ኢንደስትሪ ሚኒስትር 633 ሚሊዩን ብር ለ 13 አገር ውስጥ ኮንትራክተሮችና ካንፓኒዎች የስራ ኮንትራት ሰጥቶል፡፡ የአንደኛ ደረጃ ኮንትራክተሮች አምስት ፋብሪካዎችና አራት ቢሮዎች ይገነባሉ፡፡ ከአምስቱ ፋብሪካዎች ሁለቱ እያንዳንዳቸው በ10,000 ስኮየር ሜትር ቦታ ላይ ቀሪዎቹ ሦስት እያንዳንዳቸው በ5,000 ስኮየር ሜትር ቦታ ላይ ግንባታቸው ይከናወናል፡፡ ይህንን የኮንትራት ስራ የተሠጠው ለተክለብርሃን አንባዬ ኮንስትራክሽን፣ሣህለ ማርያም ኮንስትራክሽን፣ ኤኤምቢ ኮንስትራክሽን፣ራማ ኮንስትራክሽን፣ ቲኤንቲ ኮንስትራክሽን እንዲሁም መቀመጫውን ቻይና ያደረገ ሲጂሲኦሲ ኢትዩጵያ ናቸው፡፡

- የኢትዩጵያ መብራት ኃይል አገልግሎት 20 ሜጋ ዋት የኤሌትሪክ ኃይል ለኢንደስትሪያል ዞን ያቀርባል፡፡
- የኢትዩጵያ ውሃና ፍሳሽ ልማት አገልግሎት 10000 ኪዩቢክ ሜትር ውሃ በቀን ለኢንደስትሪያል ዞን ያቀርባል፡፡
- የቦሌ ለሚ ኢንደስትሪያል ዞን በተለይ ለስምንት የደቡብ ኮሪያ ኢንቨስተሮች በጨርቃ ጨርቅና አልባሳት ዘርፍ፣ የተዘጋጀ ሲሆን እንዲሁም ለሃገር ውስጥና ለባህር ማዶ ኢንቨስተሮች በሚያቀርቦቸው ጥናት መሰረት ይካተታሉ በተለይ በማኑፋክቸሪንግ ዘርፍና በውጭ ንግድ ለሚሰማሩ ባለሃብቶች ቅድሚያ ይሰጣል፡፡
- የኢንደስትሪ ፓርኮች ግንባታ ለሃገሪቱ ዜጎች የሚያበረክተው የቴክኖሎጂ ሽግግር ምን ድረስ እንደሆነ አይታወቅም፡፡ ከህንድ፣ ከቻይና ፣ከቱርክ፣ወዘተ ሃገሮች ተነቅለው የመጡ አገልግሎታቸውን የጨረሱ ፋብሪካዎች ምን ያህል ዘለቄታዊ ጥቅም ብዙ ሠራተኛ በመቅጠር፣በውጭ ንግድ አስተዋፅኦ፤ በቴክኖሎጅ ሽግግር፣ወዘተ አገራችንን ይጠቅማሉ፡፡ በዚህ ረገድ ተጠቃሚ የሆኑ ደሃ አገራት ያገኙት ጥቅም በጥናት ተደግፎ ቢገለፅ የኢንደስትሪ ፓርኮች ግንባታ በኢትዩጵያ አሳማኝ በሆነ ነበር፡፡ የኢንደስትሪ ፓርኮች ግንባታ ነዋሪዎችን ያፈናቅላል፣ መንግስት ለሃገር ውስጥ ማኑፋክቸሪንግ ኢንደስትሪ ለተሰማሩ ባለሃብቶች ቅድሚያ ለምን አይሰጥም!!!

1}ሐዋሳ ከተማ የኢንደስትሪ ፓርኮች ግንባታ ለመጀመር የሚያስችል የመሠረት ድንጋይ ጠቅላይ ሚኒስትር ኃይለማርያም ደሣለኝ ሚያዝያ 15/2007 ዓ/ም አስቀምጠዋል፡፡ የጦር አበጋዝ አርከበ እቁባይ፤የኢንደስትሪ ፓርኮች ልማት ኮርፖሬሽን ቦርድ ሰብሳቢ፣የኢትዩጵያ ዓየር መንገድ ቦርድ አባል፣የቀላል ባቡር ትራንስፖርት ቦርድ ሰብሳቢ በሚቀጥሉት 10 አመታት ውስጥ በኢኮኖሚው መዋቅራዊ ለውጥ በማምጣት በማኑፋክቸሪንግ ዘርፍ ከ350 ሽህ እስከ 1.5 ሚሊዩን ሰራተኛ በዘርፉ ለመቅጠር አስበዋል፡፡ የኢንደስትሪ ፓርኮች ግንባታ የሚውለውን መሬት፣መሠረተ ልማት መብራት፣ውሃ፣መንገድ ወዘተ የክልሉ መንግስት እንደሚሰራ ግን ለዚህ ባጀት እንዳልተያዘለት ይታወቃል፡፡ በሐዋሳ ከተማ፤ የኢንደስትሪ ፓርኮች የመጀመሪያ ምዕራፍ በ250 ሽህ ሄክታር ላይ ግንባታ የሚከናወን 35 ፋብሪካዎችን የሚይዝ የሐዋሳ ከተማ፤ የኢንደስትሪ ፓርክ ዲዛይንና ግንባታ በጥምር እየተካሄደ ሲሆን ፕሮጀክቱሀምሌ 2007 ዓ/ም የቻይና ኩባንያ ከሆነው ሲሲኢቢሲ ጋር ውል ተገብቶ ውራው ዕየተካሄደ ነው፡፡ ሰኔ 2007 ዓ.ም ተጀምሮ ታህሣስ 2008 ዓ.ም ይጠናቀቃል ተብሎ ይጠበቃል፡፡ሆኖም የሐዋሳ የኢንደስትሪ ፓርኮች ግንባታ 15 በመቶ ብቻ እንደተጠናቀቀ ተገልፆል፡፡ የደቡብ ክልል መንግስት ከህወሓት የጦር አበጋዞች ጋር በመሆን በኢንቨስትመንት ስም ከፍተኛውን የመሬት ቅርምት የሚፈፅሙ የንግድ ካንፓኒዎች ናቸው፡፡

2}ድሬዳዋ ከተማ ኢንደስትሪ ዞን፣ በልዩ ኢንደስትሪ ዞኖች ለመመሥረት በጥናት ላይ የሚገኘው የቻይና የልማት ዞኖች ማሕበር(“CADZ”) መሰረት አራት የቻይና ኮንስትራክሽን ኩባንዎች “CCCC” ፣ “CCECC” ፣ “CGCOC’’፣እና “CREC” ናቸው፡፡ እስካሁን የቻይና ኩብንያዎች በመሰረተ ልማት፣በግብርና ልማት፣ በማዕድን ፍለጋ፣በፋይናንስ፣በባንክ፣በሳይንስና ቴክኖሎጅ፣በኮንስትራክሽንና በማኑ-ፋክቸሪንግ ዘርፎች ላይ በመሳተፍ ላይ ናቸው፡፡ የድሬዳዋ ኢንደስትሪ ፓርክ ግንባታ በ150 ሄክታር መሬት ላይ የሚያርፍ ሲሆን የግንባታው ዲዛይን ተከናውኖ የተቋራጭ መረጣው በሂደት ላይ መሆኑ ታውቆል፡፡ የቻይና ኢንቨስትመንት ከፍተኛውን የመሬት ቅርምት ከህወሓት የጦር አበጋዞች ጋር በመሆን የሚፈፅሙ የንግድ ካንፓኒዎች ናቸው፡፡

3}ደብረብርሃን ኢንደስትሪ ዞን፤ ከተማ በተከለሉ ሦስት ኢንደስትሪ ዞኖች ውስጥ ለመገንባት የቱርኩ ማይ ሹ በ1.2 ቢሊዩን ብር የጫማና ቆዳ ውጤቶች ፋብሪካ ለመገንባት፣ጁኒፐር ግላስ ኢንዱስትሪ በ900 ሚሊዩን ብር

የጠርሙስ ፋብሪካ ግንባታ፣ቲጂቲ ትራክተር መገታጠሚያ በ59 ሚሊዩን ብር ፣ተገኔ ሙሉ ፐልፕና ወረቀት ፋብሪካ በ73.4 ሚሊዩን ብር፣ራህማ ኑርዬ ፒቪሲ ፋብሪካ በ42 ሚሊዩን ብር ፣ ሙሉነህ ጎሳዬ መድሃኒት ፋብሪካ በ69 ሚሊዩን ብር፣ ፒቲአይቲ ብረታ ብረት ፋብሪካ በ85.2 ሚሊዩን ብር የመሠረት ድንጋይ አስቀምጠዋል፡፡ የብአዴን፣የፓርቲ ኢንተርፕራይዝ ዳሽን ቢራ ፋብሪካ በከተማዋ ገንብቶል እንዲሁም ሐበሻ ቢራ ፍብሪካ፣የተለያዩ አልኮል መጠጦችና የጨርቃ ጨርቅ ፣የብረታ ብረትና የምግብ ኢንደስትሪዎች ኢንቨስትመንት በከተማዋ ይገኛሉ፡፡ ከፍተኛውን የመሬት ቅርምት ከህወሓት/የብአዴን፣የፓርቲ ኢንተርፕራይዝና የጦር አበጋዞች ጋር በመሆን የሚፈፅሙ የንግድ ካንፓኒዎች ናቸው፡፡

4}መቐለ ኢንደስትሪ ፓርክ ግንባታ በ500 ሄክታር መሬት ላይ የሚገነባ ሲሆን፤በፓርኩ የጨርቃጨርቅ ፣ ቆዳና የቆዳ ውጤቶች እንዲሁም ለአግሮ ፕሮሰሲንግ ፋብሪካዎችን ያካትታል፡፡
5}ምሥራቃዊ ኢንደስትሪያል ዞን/Eastern Industrial Zone (EIZ)) የተለዩ የኢኮኖሚ ዞኖች/ (Special Economic Zones) የተለዩ የኢኮኖሚ ዞኖች(Special Economic Zones) ምሥራቃዊ ኢንደስትሪያል ዞን (Eastern Industrial Zone (EIZ)) ወይም ኢንደስትሪያል ፓርክ በኢትዬጵያ ከአዲስአበባ ስሜን ምስራቅ 37 ኪሎሜትር ርቀት ላይ በምትገኘው በዱከም ከተማ ተገንብቶ ይገኛል፡፡ በዱከም በ200 ሄክታር ላይ የተገነባው ምሥራቃዊ ኢንደስትሪያል ዞን በአይነቱ የተለየ የቻይና ኢንቨስትመንት ከፍተኛውን የመሬት ቅርምት ከህወሓት የጦር አበጋዞች ጋር በመሆን የሚፈፅሙ የንግድ ካንፓኒዎች ናቸው፡፡
በ2007 እኤአ የንጋንግ ግሩፕና(Yonggang Group) ኪያኦን ግሉፕ(Qiyuan Group) የሆኑት በዛንግጃአጋንግ ከተማ የሚገኑት ሁለቱ የብረት ፋብሪካዎች በቻይና የንግድ ሚኒስትር የወጣውን ጫረታ በማሸነፍ ሥራ ጀመሩ፡፡ በኢትዬጵያ ይህ የተለየ የኢኮኖሚ ዞኖች ምስረታ የመጀመሪያውና ትልቁ ኢንደስትሪያል ፓርክ በሃገሪቱ ለመሆን በቅቶል፡፡ የኢትዬጵያ መንግስት ይህን ፕሮጀክት ከዘለቄታ የኢኮኖሚ እድገትና ከድህነት ቅነሳ ጋር በማዛመድ የኢንደስትሪያል ዘርፍን ለማሳደግ አቅዶል፡፡ ኢትዬጵያ መንግስት ኢንደስትሪ ሚኒስትር የኢኮኖሚ ዞኑ ውስጥ የጨርቃ ጨርቅና የልብስ፣የህንፃ መሣሪያዎች ዕቃ ማምረቻ፣የማኒፋክቸሪንግና የግብርና ምርት ማቀነባበሪያ አገልግሎት እንዲስፋፉ ይፈልጋሉ፡፡ በአሁኑ ግዜ 11 የቻይና ካንፓኒዎች በኢንደስትሪያል ፓርክ ለመስራት ፊርማቸውን አኑረዋል፡፡
ሁጃአን(Huajian) የቻይና የጫማ ፋብሪካ የባህር ማዶ ገበያ ኢንቨስተር በኢትዬጵያ ውስጥ 20 ሚሊዩን ጥንድ ጫማዎች በአመት ወይም ሁለት ሽህ ጥንድ ጫማዎች በቀን በማምረት ላይ ይገኛል፡፡ የጫማ ፋብሪካው በስመ ጥሩ ንግድ ምልክት ብራንድ ስም በማምረት በዓለም ዓቀፍ ንግድ በመሰማራት ለአሜሪካና አውሮፓ በማቅረብ ላይ ይገኛል፡፡ በአሁኑ ግዜ 1600 ሠራተኞች ያሉት ሲሆን አብዛኛዎቹ ኢትዬጵያዊ እንደሆኑ ይታወቃል፡፡ የሁጃአን ማኒፋክቸሪንግ በኢትዬጵያ ውስጥ ርካሽ የሠራተኛ ጉልበት ዋጋ፣ በርካሽ ዋጋ ሰፊ የቆዳ አቅርቦት አግኝቶል፡፡ ፋብሪካው ሰፊ የግንባታ ቦታ፣የተሞላ የኤሌትሪክና ውኃ አቅርቦት፣ የመንገድ መሰረተልማትና የታክስ እፎይታና ከውጭ ለሚገቡ እቃዎች/ማሽነሪዎች ወዘተ ከቀረጥ ነፃ ፖሊሲ በማግኘት ምርቶቹን ወደ አሜሪካና አውሮፓ ገበያ በማቅረብ ከፍተኛ ትርፍ አግኝተዋል፡፡ የሁጃአን የቻይና የጫማ ፋብሪካ ሁሉንም ምርቶች ለባህር ማዶ ገበያ በማቅረብ በ2011 እኤአ 250 ሚሊዬን ብር (12 ሚሊዩን ዶላር በአመት)ገቢ አግኝቶል፡፡
6} ቦሌ ለሚ ኢንደስትሪያል ዞን በአዲስ አበባ ከተማ በቦሌ ለሚ ለደቡብ ኮሪያ ኢንቨስተሮች የሚገነባው ኢንደስትሪያል ዞን 633 ሚሊዩን ብር የግንባታ ወጪ እንዳለው የኢንደስትሪ ሚኒስቴር ለ13 የአገር ውስጥ ኮንትራክተሮች ስራውን ሰጥተዋል፡፡ ፋብሪካዎቹ የሚገነቡት በ156 ሄክታር መሬት ላይ እንደሆነ ይታወቃል፡፡ የደቡብ ኮሪያ ኢንቨስተሮች ስምንት ካንፓኒዎች በጨርቃ ጨርቅና አልባሳት ኢንደስትሪያል ዘርፍ እንደሚሳተፉ ተገልፆል፡፡
The first-grade contractors are entrusted to construct standard five factories and four office blocks. Of the five factories two of them rest on 10,000sqm each, while the remaining will occupy 5,000sqm each. These companies include Teklebrehan Ambaye Construction Plc (TACON), Sahle Mariam Construction, AMB Construction, Rama Construction Plc, TNT Construction and the China based CGCOC Ethiopia Ltd.
Two of the largest factories, that cost around 80 million Br, are to be constructed by Teklebrehan Ambaye Construction Company, which is recently awarded for the construction of the tallest branch office of Commercial Bank of Ethiopia (CBE) on Equatorial Guinea Street, and AMB Construction Plc established in 2006, and currently constructingWollegaUniversity.

Except Rama and CGCOC, the remaining grade one contractors are assigned to construct the three factory shades that rest on 5,000sqm each. Rama is assigned to construct the four offices blocks while the Chinese company is awarded for a 12km of alleyway road construction inside the industrial zone. The remaining third to fifth grade contractors signed a contract to construct the fence, five lounges, police stations, six guard houses and six toilet and shower houses.

These companies are Haber Construction Plc, United Construction Plc, Fufa Legesse Construction Plc, Kasu Gebretsadik Construction Plc, Amha Sime Construction Plc and Keshamo Construction Plc. However, some of these companies were not happy with the contract allotment arguing that they are made to construct below their capacity.

“We did not expect a two million Birr contract while the MoUDC certified us for doing up to 20 million Br contract on a yearly basis,” Kasu Gebretsadik, managing director of Kasu Gebretsadic Construction Company, awarded to construct the guard houses, told Fortune.

- Though, around 180 households are relocated so far, there are still residents in the area who are not yet relocated. Clearing the whole 157ha of land, the ministry plans to construct around 50 factories fulfilling the necessary infrastructure. The construction process will underway by phases.
- The development of the whole Bole Lemi industrial zone is estimated to cost around 1.2 billion Br. However, the ministry might also give plots fulfilling all the necessary utilities and roads without constructing factory shades.
- In the utilities sphere, the ministry has already concluded contract agreement with the Ethiopian Electric Power Corporation (EPPCo) for the supply of 20Mw power needed for the area. To date the corporation is erecting electric poles in the zone, according to Tadesse.
- Although the industrial zone needs 10,000 cubic meter water on a daily basis, the Addis Abeba Water & Sewerage Authority (AAWSA) also agreed to supply 1,200 cubic metre for the first phase.
- The ministry that has received 5,130ha of land for industrial purposes is yet to establish industrial zones in Dire Dawa, Kombolcha, Amhara Regional State; Shinelle, Somali Regional State; Hawassa, Southern Regional State; and Akaki Kality in Addis Abeba.

However, the government aims at developing and administrating these industrial zones by a federal agency, the Ethiopian Industrial Zones Development Corporation (EIZDC). The corporation is expected to be realized in this fiscal year after the parliament approved its establishment proclamation. Tadesse Haile, state minister of Industry briefing the contractors about the importance of the project for the development of the country before the signing the contracts with the 13 contractors on Thursday November 15, 2012.

7} ሰንዳፋ ኢንደስትሪያል ዞን በቱርክ ባለሃብቶች ገነባል ተብሎ የሚጠበቅ ግዙፍ የኢንደስትሪ መንደር ይገኝበታል። የኢትዮ- ቱርክ የኢንደስትሪ ቀጠና አክጉን ግሩፕ የተባለው የቱርክ ኩባንያ በአስር ቢሊዮን ዶላር በሰንዳፋ አካባቢ ለመገንባት ላቀደው ኢትዮ-ተርኪሽ የኢንዱስትሪ ዞን 100 ሄክታር መሬት ተረክቦል። የአሁኑ ዘመን የህወሓት የጦር አበጋዞች የኢኮኖሚ ፋሽን ከውሃ ማቆር ወደ ፋብሪካ ማቆር ተሸጋግሮል።

8} ሰበታ ኢንደስትሪያል ዞን ከአዲስ አበባ ከተማ በስተ ምዕራብ በኩል ረጲ በሚባለው አካባቢ ፋብሪካውን በ1948 እኤአ ተክሎ፣ቢያኔሎ ኢትዮጵያ ሊሚትድ በሚል መጠሪያ በግሪክ ተወላጆች የተቆቆመ ረጲ ሳሙና ፋብሪካ ነበር። ፋብሪካው ሮል እየተባለ የሚጠራውን ዲተርጀንት ሳሙና እያመረተ ለአውሮፓ ገበያ ያቀርብ የነበረ ነው። ረጲ ሳሙና ፋብሪካ በወታደራዊው መንግስት ዘመን በመንግስት ተወረሰ። በወያኔ ኢህአዲግ ዘመን፣ የመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ 5,280,000 ሚሊዮን ብር ለሊና ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር ተሸጠ።

የአልሳም ግሩፕ ኩባንያዎች አባል በሆነው ሊና ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር በኩል በ1999 ዓ/ም ረጲ ሳሙና ፋብሪካን ከመንግስት በመግዛት ስያሜውን ወደ ረጲ ሳሙናና ዲተርጀንት አክሲዮን ማህበርነት በመቀየር ሲሰራ ቆየ። ፋብሪካው ለማስፋፍያ በተሰጠው 17,300 ካሬ ሜትር ላይ የ150 ሚሊዮን ብር ወጪ ግንባታ ማካሄዱና በ40 ሚሊዮን ብር ወጪ አዳዲስ ማሽነሪዎች መግዛቱን ኩባንያዉ ሃላፊ ገልጸዋል።

በሰበታ ከተማ ዲማ ቀበሌ ውስጥ በ100 ሄክታር መሬት ላይ የአምራች ኢንደስትሪ ኮምፕሌክስ ስር 14

ፋብሪካዎችን በአንድ ኢንደስትሪ መንደር ለመገንባት የመሠረት ድንጋይ ግንቦት 2 ቀን 2007 ዓ/ም በጠቅላይ ሚንስትር ኃይለማርያም ደሳለኝ ተቀምጦል።በፋብሪካዎቹ የሱፍ፣አኩሪ አተርና የፓልም ዘይት ማጣሪያዎች፣የገበታ ቅቤ ማምረቻ፣የላውንደሪ ሳሙና፣ሲንቴቲክ የልብስ ሳሙና፣የገላ ሳሙና፣የፈሳሽ ሳሙና፣የዱቄት ሳሙና፣የባኖ ቤት ሳሙና ማምረቻ ፋብሪካዎችን ጨምሮየማዳበሪያ ፣የስንዴ ዱቄት፣ የማካሮኒና የፓስታ እንዲሁም የሰሊጥ ማበጠሪያ ፋብሪካዎች በ7 ቢሊዩን ብር(በ350 ሚሊዩን ዶላር) ወጪ እንደሚገነቡ የአልሳም ግሩፕ መስራችና ሊቀመንበር አተ ሳቢር አርጋውና ልጃቸው አቶ ካሚል ሳቢር አስታውቀዎል።

አልሳም ግሩፕ አክሲዩን ማህበር ከሲንጋፖር ዊልማር ጋር በእሽሙር በእኩል የባለቤትነት ድርሻ የሰባት ቢሊዩን ብር (350 ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር)14ቱ እንደስትሪዎች በአማካይ የግንባታ ወጪቸው 25 ሚሊዩን ዶላር ይሆናል ተብሎ የተሰላ ነው። ኢንዱስትሪ ግንባታ 14 ፋብሪካዎችን በአንድ የኢንደስትሪ መንደር ለመገንባት አቅደዋል። ዊልማር ኢንተርናሽናል በዓለም በተለይ በፓልም ዘይት አቀነባባሪነትና በእስያም በፓልም ተክል ትልቅ እርሻ እንዳለው ተገልፆል።በአውስትራሊያ የሰካ᎐ር አምራችና በአፍሪካ የሳሙናና ዲተርጀንት አምራችነትና አቅራቢነታ ኩባንያ ነው። በረጲ -ዋልማር ሰበታ ኢንደስትሪያል ዞን 2000 ሰዎች የስራ እድል ይፈጥራል ተብሎ ይታመናል። በሰበታ ኢንደስትሪያል ዞን ከ700 ኢንቨስተሮች ከ11 ቢሊዩን ብር በላይ ኢንቨስት የተደረገ መሆኑን የከተማው ከንቲባ አቶ ጌታቸው በንቲ ገልፀዋል።ከእነዚህ በተጨማሪ በቅርቡ በአዳማ፣በመቐለ፣ኮምቦልቻ፣ጂማና ባህር ዳር ከተሞች የኢንደስትሪ ፓርኮች ለመገንባት በሚል የመሬት ቅርምት ለማድረግ ተወጥኖል።

በሌላ በኩል በኢትዩጵያና በቱርክ መንግስት በተደረሰው ለዲፕሎማቶች መኖሪያ የመሬት ልውውጥ ስምምነት መሠረት የኢትዩጵያ መንግስት 7,192.8 ካሬ ሜትር በአዲስአበባ የሚገኝ ለሚሲዩን፣ አምባሳደርና ዲፕሎማቶች መኖሪያ ግንባታ የሚውል መሬት ለመስጠት ግዴታ መግባቱን በስምምነቱ ላይ ተጠቅሶል።የኢትዩጵያ መንግስት ከሚያቀርበው 7,192.8 ካሬ ሜትር ውጥ 4,192.8 ካሬ ሜትር የሚሆነው መሬት 3,200,000 ዶላር ሊዝ የሚከፈልበት መሆኑ አዲስ ዓይነት የመሬት ቅርምት ስምምነት እንደሆነ ታውቆል።

የኢንደስትሪ ፓርኮች ልማት ኮርፖሬሽን ስም የመሬት ወረራ

የአዲስአበባ ከተማ አስተዳደርና የኦሮሚያ ልዩ ዞን ሁሉን አቀፍ የልማት እቅድ የአዲስአበባ ከተማ አስተዳደርና የአዲስአበባ አካባቢ የሚገኙ የኦሮሚያ ልዩ ዞን ሁሉን አቀፍ የልማት እቅድ ለኢትዩጵያ ህዳሴ በሚል የሚታወቀው መንግስታዊ አካል፤ 234 ፋብሪካዎች ከመዲናዋ ክልል ውጭ አዲስ የማኑፋክቸሪንግ ኢንድስትሪ ዞን እንዲገነቡ ለማድረግ በዝግጁት ላይ መሆኑ ታውቆል። በአዲስአበባ የሚገኙ ኢንድስትሪዎች በቁጥር 18 የቆዳና ቆዳ ውጤቶች ፋብሪካ፣132 የብረትና አልሙኒየም ፋብሪካዎች፣44 የምግብና የመጠጥ ፋብሪካዎች፣27 የኬሚካልና የትንባሆ ፋብሪካዎች እንዲሁም 13 የጨርቃ ጨርቅና አልባሳት ፋብሪካዎች እንደሚገኙ ታውቆል። የከተማው ማስተር ፕላን መሠረት እነዚህን ፋብሪካዎች ከአዲስ አበባ ከተማ በማስወጣት የከተማዋን ዓየር ንብረት ለመጠበቅ ታልሞል። በድራፍት ረቂቁ መሠረት ሁሉን አቀፍ የኢንዱስት ፓርኮችና፣ልዩ ዞኖች በሞጆ ደረቅ ወደብ አቅጣጫ ለመገንባት ታቅዶል፣ ወደ ጠጂ ዓለም አቀፍ አየር ማረፍያ፣ ወደ አዲሱ የባቡር ሃዲድ ዝርጋታ እንዲሁም ዘመናዊ አዲስ አበባ አዳማ የተገነባው የመኪና መንገድ አቅጣጫ ፋብሪካዎቹን ለመትከል አቅደዋል፣ የነዋሪውን ህዝቡ ይሁንታ ግን አላገኘም። የኦሮሚያ ህዝብ ንፁህ የዓየር ንብረት አይወደወለትም? አንባቢያን ይፍረዱ።

የኢትዩጵያ እድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ(2008-2012)

(**Growth and Transformation Plan (GTP)2015/16-2019/20**)

በሚያዝያ ወር 2007 እኢአ የቻይና ግዙፉ ኩባንያ ሁጃአን(Huajian) የቻይና የቆዳ ፋብሪካ በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በ134 ሄክታር መሬት ላይ የኢንድስትሪ ዞን ለመገንባት የመሠረተ ድንጋይ አስቀምጠዋል። ሁጃአን የቆዳ ፋብሪካ ምርቶች ውስጥ ጫማ፣ጎንት፣ቦርሳና የቆዳ ውጤቶች ያመርታል ተብሎ ይጠበቃል። ኩባንያው ከራሱና ከቻይና ልማት ባንክ የግንባታ ወጭውን ተበድሮ እንደሚሰራ ገላፆል።

በሌላ በኩልም የታይዋኑ ግዙፍ ኩባንያ የሆነው ጆርጅ ሹ ቦሌ ለሚ አካባቢ በገነባው ፋብሪካ በቀን 3000 ጥንድ ጫማዎች በማምረት ላይ ይገኛል። ጆርጅ ሹ በሞጆ ከተማ 50 ሄክታር መሬት ተረክቦ አዲስ የኢንደስትሪ ዞን

በመገንባት ላይ ይገኛል፡፡ ኩባንያው ጫማ፣ ያለቀለት ቆዳ ያመርታል ተብሎ ይጠበቃል፡፡ የግንባታው ወጭ 600 ሚሊዩን ዶላር ሲገመት ከአራት አመት በኃላ ይጠናቀቃል ተብሎ ይጠበቃል፡፡መንግስት ከቆዳ ኢንደስትሪ ዘርፍ በ2007 እኢአ መጨረሻ የሚጠብቀው የውጭ ንግድ ገቢ 500 ሚሊዩን ዶላር ቢሆንም በስድስት ወራት የተገኘው ገቢ 65 ሚሊዩን ዶላር በታች መሆኑ ይታወቃል፡፡ በሁለተኛው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ዘመን ሲጠናቀቅ ከቆዳኢንደስትሪ ዘርፍ 800 ሚሊዩን ዶላር የማግኘት ዕቅድ ነድፎል፡፡

የኮሪያ ልማት ኢንስቲትዩት አማራሪዎች የሁለተኛው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ የኢንደስትሪ ምርቶችን ለውጭ ገበያ በማቅረብ ላይ የኢትዩጵያ መንግስት ዝቅተኛ ትኩረት እንደሰጠው በጥናታቸው በማስረጃ አጋልጠዋል፡፡

 በኢንደስትሪው ዘርፍ በጨርቃጨርቅና አልባሳት ዝቅተኛ የኤክስፖርት (የውጭ ንግድ) አፈፃፀም በ2007 ዓ/ም መጨረሻ መንግስት ለማግኘት ያቀደው የገቢ መጠን አንድ ቢሊዩን ዶላር ነበር፡፡ ሆኖም ከዕቅዱ እጅግ በመራቅ ከ200 ሚሊዩን ዶላር በታች ገቢ ተመዝግቦል፡፡ በዚህ ዘርፍ ላይ የተደረገው ኢንቨስትመንት ዝቅተኛ መሆኑም ለኢንደስትሪው ዝቅተኛ ዉጤት ምክንያት እንደሆነ ገልፀዋል፡፡

 በቆዳና ቆዳ ዉጤቶች መስክም ዝቅተኛ ዉጤት መመዝገቡን ኮርያውያኑ በጥናታቸው አረጋግጠዋል፡፡ መንግስት ለማግኘት ያቀደው የገቢ መጠን ግማሽ ቢሊዩን ዶላር ነበር፡፡ ሆኖም ከእቅዱ በታች150 ሚሊዩን ዶላር ብቻ ገቢ ተገኝቶል፡፡

 የብረታ ብረት ኢንደስትሪም ዘርፍ አገሪቱን ጫና ውስጥ መክተቱ በጥናታቸው አረጋግጠዋል፡፡ በሃገሪቱ በርካታ የብረታ ብረት ውጤቶችከውች በገፍ እየገቡ መሆናቸው የአገሪቱ የንግድ ሚዛን ጉድለት እንዲባባስ አድርጎል በማለት ተችተዋል፡፡

 የኢትዩጵያ መንግስት ልምድ ከወሰደባቸው አስራ አምስት መካከለኛ ገቢ ካላቸው አገሮች፤ የኢንደስትሪ ልማት ፍኖተ ካርታ የወሰዳቸው የአሠራር ስልቶች፣የኢትዩጵያ ኢኮኖሚ ዝቅተኛ ገቢ ያለው ሆኖ ሳለ ከመካከለኛ ገቢ ካላቸው አገሮች ጋር ማወዳደር ተገቢ አልነበረም በማለት አጥኝዎቹ ተችተዋል፡፡

 በሁለተኛው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ፣ መንግስታዊው ዘርፍ ኢንቨስት የሚያደርግባቸውን ፕሮጀክቶች መልሶ እንዲመረምር ጠይቀዋል፡፡ በመንግስት የሚካሄዱ ከመጠን ያለፈ ኢንቨስትመንቶች በስተመጨረሻ የአገሪቱን ኢኮኖሚ ከባድ የፋይናንስ ቀውስ ውስጥ እንደሚከታት አሳስበዋል፡፡በ1970እኤአ ኮርያ በከባድ ኢንድስትሪዎች ላይ ባካሄደችው መጠነ ያለፈ ኢንቨስትመንት ሳቢያ ከባድ ችግር ውስጥ ገብታ እንደነበረ ልምዳቸውን አካፍለዋል፡፡ ለአለፉት ሁለት አስርት፣ የመጀመሪያው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ የፌዴራልና ክልልሎች መንግስታዊ ዘርፍና መንግስታዊ ኢንተርፕራይዝ (ኢፈርት፣ጥረት፣ዲንሾ፣ ወንዶ) ዘርፍ በሃገሪቱ ኢኮኖሚ አመዛኙን ኢንቨስትመንት በሞኖፖል ይዞ የሚያፈሰው አካል ናቸው፡፡ የአንደኛው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ በአምስቱ አመት ያልተካተቱ ዕቅዶች ውስጥ የህዳሴ ግድብ፣ ባቡር ሃዲድ ዝርጋታ፣ስካር ፋብሪካ፣የብረታ ብረት ኢንደስትሪ የመሳሰሉት በመንግስታዊ ዘርፍ ኢንቨስትመንት እየተከናወነ ይገኛል የሃገሪቱ ኢንቨስትመንት 50 እስከ 60 በመቶ በመንግስት የሚካሄድ ሲሆን የግሉ ዘርፍ ሥራ በአመዛኙ በመንግስት ተነጥቆል፡፡ የመንግስታዊው ዘርፍ ኢንቨስትመንት፤ አመታዊ የሃገሪቱን አማካኝ ብሄራዊ ምርት፣ ከአንድ አምስተኛ እስከ ሁለት አምስተኛ እጅ ደርሶል፡፡ እንዲሁም ሁለት ሶስተኛው የባንኮች ብድር ለመንግስታዊ ዘርፎች እንደሆነ ይታወቃል፡፡

 በአንደኛው የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ በአምስት አመት ውስጥ ሃገሪቱ በውጭ ንግድ አስር ቢሊዩን ዶላር በላይ ገቢ ታገኛለች ተብሎ ቢታቀድም የተገኘው ገቢ ከሦስት ቢሊዩን ዶላር እንደሆነ በጥናታቸው አረጋግጠዋል፡፡ በዚህም ምክንያት በውጭና ገቢ ንግድ መካከል የሚስተዋለው የንግድ ሚዛን ጉድለት 8.3 ቢሊዩን ዶላር እንደሆነ በጥናታቸው አረጋግጠዋል፡፡

ስካ፥ርና ቡናን ስናወዳድር

 ስካ፥ር ኩንታሉን 722 ብር(35.5 ዶላር) በውጭ ንግድ ዋጋ ሲኖረው በሃገር ውስጥ
አንድ ኩንታል ስካ፥ር 15,000 ብር (737.5 ዶላር) ዋጋ ያወጣል፡፡

 ቡና ኩንታሉን 6,204 ብር (305 ዶላር) በውጭ ንግድ ዋጋ ሲኖረው በሃገር ውስጥ
አንድ ኩንታል ቡና 20,000 ብር (983 ዶላር)ዋጋ ያወጣል፡፡

መንግስታዊ ዘርፍ ስር የነበረው፤ከፍተኛ የውጪ መንዛሪ በማስገኘት ረገድ ቡና ከስካ፥ር ዋጋ በላይ የውጪ ምንዛሪ እያስገኘ እያለ መንግስት የቡና እርሻዎቹን ለሸህ አላሙዲን ሸጦ ወደ ስካ፥ር ፋብሪካና እርሻ መግባቱ ምን ዓይነት ምክንያቶች ሊሰጥ ይችላል፡፡ በግብርናው ኢኮኖሚ ሃገራችን በአመት ከ500 ሚሊዩን ዶላር የውጪ መንዛሪ ከውጪ ንግድ በየዓመቱ እንደምታገኝ ጥናቶች ይገልፃሉ፡፡ቡና በግብርናው ክፍለ ኢኮኖሚ

ዘርፍ የአገሪቱ ዋልታ፣የውጪ ምንዛሪ ማግኛና መከታ፣ከሃገሪቱ አማካኝ ብሄራዊ ምርት በዓመት የቡና ገቢ በአንደኛ ደረጃነት ዘልቆል። ታዲያ ወያኔ ሰዶ ማሳደድ ካማረህ ዶሮህን በቆቅ ለውጥ እንደተባለው ቡናን በስካ▯ር ለወጠው።

An often unrecognized feature of such large-scale public investment is just how much of it actually flows into private sector companies, large segments of whom stand to be major beneficiaries of bigger government budgets. Public investment has in recent years been one of the major drivers of economic growth in Ethiopia.

Total government spending, which is for the first time crossing Birr 100 billion this year, has doubled in just the last three years and quadrupled in the past six years (Table 1.1). Expressed in relation to GDP, total government spending now makes up nearly one-fifth of GDP. Besides the growth in government, the activities of state enterprises have multiplied in parallel, a trend best captured by the five- fold rise in their borrowing from the banking system, which is up from Birr 8 billion about five years ago to an estimated 42 billion in FY 2010/11. The combined economic weight of both government and state enterprise activity has led to a situation where roughly two-thirds of all banking system credit is now directed to the public sector (Table 1.2).1 **Ethiopia: Macroeconomic Handbook 2011/12 (Access Capital)**

- ከሎጂስቲክስ እስከ መሠረተ ልማት ባሉት መስኮች ላይ እንደቀረበውም፣ መንግስት ዝቅተኛ አፈፃጸም በማስመዝገብ አምስቱን አመት አገባዶል።ለመሠረተ ልማት ግንባታ የታቀደው በጀት በዓመት 5.2 ቢሊዩን ዶላር ሲሆን፣ከዚህ ውስጥ 3.5 ቢሊዩን ዶላር እንካን ምግኘት ሳይችል ቀርቶል። መንግስታዊ ዘርፍና የግሉ ዘርፍ አጋርነት በመፍጠር የፋይናንስ ምንጩን ማስፋት ይገባቸው ነበር በማለት ምክራቸውን ለግሰዋል።
- በግብርና ዘርፍ ክፍለ ኢኮኖሚ መስክም ላይ መንግስት የሜካናይዜሽን አሠራርን ማስፋፋት እንደሚገባው መክረዋል። እንዲሁም ከትራክተር ውች ያሉትን አነስተኛ የግብርና መሣሪያዎች እዚህ ለመገጣጠም ከመሞከር ይልቅ ከውጭ ማምጣቱ አዋጭ እንደሚሆን ባቀረቡት ጥናታዊ በምክረ ሀሳብ አሳሰበዋል።
- በሪፖርተረ ጋዜጣ ረቡዕ ግንቦት 5 ቀን 2007ዓ/ም ዜና መሠረት‹‹ በኢትጵያ ግብርና ዘርፍ ከፍተኛ ለውጥ ያመጣል ተብሎ ብዙ የተነገረለት የሜካናይዝድ እርሻዎች ልማት በችግሮች መተብተቡ ተገለፀ። የኢትጵያ የግብርና ኢንቨስትመንት መሬት አስተዳደር ኤጀንሲ ለኢንቨስተሮች ከሰጠው 2.3 ሚሊዩን ሄክታር መሬት ወደ ልማት የገባው 860 ሽህ ሄክታር መሬት ብቻ መሆኑም ተጠቁማ▯ል። የፌዴራል መንግስት ከክልሎች ሰፋፊ የእርሻ መሬት በውክልና እየተረከበ ለ86 የውጭና የአገር ውስጥ ኩባንያዎች 2.3 ሚሊዩን ሄክታር መሬት በዝቅተኛ ሊዥ ክፍያ መስጠቱ ይታወሳል። በጋምቤላ፣ ቤንሻንጉል ጉሙዝ፣ በአፋርና በደቡብ ክልል ደቡብ ኦሞ ዞን ውስጥ፤የመልካም አስተዳደር ችግር፣ሙስና፣የመሬት ካርታ መደራረብ፣ሕገወጥ የመሬት ወረራ፣ ምርት ማቃጠል፣የፀጥታ ችግሮችና የለማ መሬት በኃይል መቀማት ዋነኛ ችግሮች ተብለው የኢትጵያ ግብርና ኢንቨስትመንት መሬት አስተዳደር ኤጀንሲ ዋና ዳይሬክተር አቶ አበራ ሙላት በስብሰባ ላይ ገልፀዋል። ››__

በጠቅላይ ሚኒስትር ፅህፈት ቤትና ብሄራዊ ፕላን ኮሚሽን፤ በእነዚህ ኮሚቴዋች የታቀደው ሃገራዊ እቅድ ውይይት ከተደረገበት በኃላ አገሪቱ ለአምስት ዓመታት የምትመራበት የ2008-2012 ዓ/ም ብሔራዊ ሰነድ እንደሚሆን የተገኘው መረጃ ያመለክታል።የአንደኛ የኢትዩጵያ እድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ መነሻዎች፣ ግቦችና ዋናዋና አቅጣጫዎች ላይ ዕቅዱን ከአፈፅፀሙ ጋር በማነፃፀር በዝርዝር ለህዝብ መቅረብ ይገባዋል። በእቅዱ አፈፃፀም የነበሩ ስኬቶችንና ተግዳሮቶችን ነቅሶ በማሳት የተመደቡ ብቃት የሌላቸው የኮሚቴ አባላቶች ሆነው ያለብቃት የተሰየሙት ማውረድ ይገባል።

የኢትዩጵያ ስካ▯Y ኮርፖሬሽን ልማትና የመሬት ቅርምት

በኢትዩጵያ ለስካ▯Y ምርት የተመቻቸ የአየርና የመልክአ ምድር ሁኔታ አላቸው ከሚባሉት አገሮች አንዷ ነች፡ የስካ▯Y ኢንደስትሪውን ለማስፋፋት የህዝቡን መሬት ያለፍላጎቱ መንጠቅ፣ በኃይል በመንደር ምስረታ ማስፈርና ህዝቡን ከሃብቱ ያገለለና የነጠቀ ልማት መጨረሻው አጠቃላይ ውድመት ነው። በጋምቤላ፣ በአፋር፣ በአማራ፣ በኦሮሚያ ክልሎች ወዘተ የተካሄዱ የመሬት ነጠቃና በኃይል የተካሄደ የመንደር የህዝብ ምስረታ የስብአዊ መብትን ያላከበረ መሆኑ ልብ ይሎል።

The Ethiopian Government has leased at least one million hectares (ha) of land for agricultural investments over the period 01 January 2005 to 31 August 2012. This includes around 380,000 ha from the federal land bank, managed by the Ministry of Agriculture; 335,000 ha by regional governments; and 335,000 ha for state-run sugar plantations. Foreign investors, particularly Indian investors, are important; yet most land acquisition is by domestic investors and, in the case of industrial crops, by the Ethiopian state. Source (*Large-scale land deals in Ethiopia: Scale, trends, featuresand outcomes to date* London: IDRC and IIED)

. የኢትዬጵያ ስካY ኮርፖሬሽን ከቻይና ልማታ ባንክ (China Development Bank Corp.) 500 ሚሊዩን ዩኤስ ዶለር ብድር ተፈራርሞል፡፡ የኢትዬጵያ ስካY ኮርፖሬሽን በብድሩ ሁለት ትልልቅ የስካY ድፍድፍ ማጣሪያ ፋብሪካዎች ይገነባል፡፡ አንዱ ፋብሪካ በደቡብ ኢትዬጵያ ኦሞ ዞን ውስጥ የሚገነባ ሲሆን ሁለተኛው ፋብሪካ በሰሜን ምዕራብ አፋር ክልል ውስጥ በሜታል ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን ኢትዬጵያ መከላከያ ሠራዊት መንግስታዊ ድርጁትና በቻይና ኮምፕላንት ግሩፖ ኢንክ (China Complant Group Inc) የሚገነባ ሲሆን ምርቱን በ2025 እኤአ አስር እጥፍ ለማድረግ ታቅዶል፡፡

የኩራዝ ስኳር ልማት ፕሮጀክት በ150,000 ሄክታር መሬት ላይ የሸንኮራ አገዳ በማልማት በ2013/14እኤአ ይጠናቀቃል ተብሎ ቢጠበቅም አልተሳካም፡፡ የፕሮጀክት ግንባታ ሃገሪቱን 118.3 ሚሊዩን ብር ወይም (6.4 ሚሊዩን ዶላር) ወጭ የሚጠይቅ ሲሆን መዋዕለ ንዋዩ በመንግስታዊው፣ በኢትዩጵያ የውሃ ሥራዎች ዲዛይን ና ቁጥጥር ኢንተርፐራይዝ(Ethiopian Waterworks Design & Supervision Enterprise (EWDSE) በደቡብ ኢትዩጵያ ዲዛይንና ቁጥጥር ኢንተርፐራይዝ(Southern Ethiopia Design & Supervision Enterprise (SEDSE)ህብረትና 40 በመቶ የአክሲዩን ሼር ንብረትነት የሚገነባ ፕሮጀክት ነው፡፡ በአጠቃላይ መንግስት 225 ሚሊዩን ዶላር ለስድስት ስኳር ፍብሪካዎችግንባታ ወጭ፣ በኦሞ ሸለቆ ለሚገኘው ኩራዝ ስኳር ልማት ፕሮጀክት ግንባታ ሥራው፣ ለሜታልና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን ሰጥቶል፡፡

የኢትዬጵያ ስካY ኮርፖሬሽን የወንጂ ሸዋ ፣የመተሃና የፊንጫ ስካY ፋብሪካዎችን ጠቅልሎ በመያዝ በበላይነት እያስተዳደረ ይገኛል፡፡ ኮርፖሬሽኑ በደቡብ ክልል ሰባት፣ በአማራ ክልል ሦስት፣ እንዲሁም በትግራይ ክልል አንድ (የአፋር ክልልን መሬት ወደ ትግራይ ክልል በመከለል የተወሰደ መሆኑን ልብ ይሎል) ፋብሪካን ጨምሮ በድምሩ 10 አዳዲስ ስካY ፋብሪካዎችን የክልሎችን መሬት በፌዴራል መንግስት ስም በመንጠቅ በመገንባት ላይ ይገኛል፡፡ አስራ ሁለት የሸንካራ አገዳ እርሻና ፋብሪካዎች በመገንባት የስካY ምርትን አሁን ካለው ምርት 265,000 ሽህ ሜትሪክ ቶን ወደ 2.3 ሚሊዩን ሜትሪክ ቶን ከፍ በማድረግ ወደ ውጭ ሃገራት በተለይ ለአፍሪካ ቀንድ አገራት ለመላክ እቅድ ያለው ሲሆን፣ አገሪቶን በ2025 በዓለም ካሉት አስር የስካY ላኪ አገሮች ጎራ ለማስገባት በሚል የፕሮፖጋንዳ ፍጆታ ተወጥኖል፡፡ የኢትዬጵያ ስካY ኮርፖሬሽን አጠቃላይ የግንባታ ስራ ወጭ 100 ቢሊዩን ብር (5.5 ቢሊዩን ዩኤስ ዶለር) እንደሚሆን ሲገመት ማሽነሪዎች ለመግዛት ግማሹ በውጭ ምንዛሪ ገንዘብ ይሻል፡፡

የኢትዬጵያ ስካY ኮርፖሬሽን በአፋር ክልል ትንዳሆ 30 በመቶ ምርት በማምረት ላይ ሲገኝ በአሁኑ ግዜ በ394 ሚሊዩን ዩኤስ ዶለር ብድር ከህንድ አስመጭና ላኪ ባንክ (Export-Import Bank of India) በተገኘ ብድር የፋብሪካው ግንባታ ሥራ በህንድ (India's Overseas Infrastructure Alliance) በመከናወን ላይ ይገኛል፡፡

የኢትዬጵያ ስካY ኮርፖሬሽን በጥናት ላይ የተመሰረተ ሥራ እንደማይሰራ በምሁራኖች ዘንድ ይታወቃል፡፡ በሌላ በኩልም፣የምስራቅና ምዕራብ አፍሪካ የንግድና ልማት ባንክ (ፒቲኤ ባንክ) ለኢትዬጵያ ስካY ኮርፖሬሽን 25 ሚሊዩን ዩኤስ ዶለር ብድር ለመስጠት ስምምነታ ላይ ተደርሶል፡፡

Sugar development

The Ethiopian Sugar Corporation is building ten new sugar factories with an outlay of 75 billion birr. With the view to relieving the sugar shortage in the local market and also to have a 2.5 percent market share in the global sugar market, the government of Ethiopia is building ten new sugar factories. The Metals and Engineering Corporation (MeTEC), the giant state-owned engineering firm, is tasked with the construction of most of the factories. MeTEC had revealed that the design work of the factories has been undertaken and construction work has commenced.

It is to be recalled that the Sugar Corporation launched the development of 10 plantations and refineries last year with the plan to increase the production capacity of the nation to 2.3 metric

tons annually which is significantly higher than the 265 thousand tons produced by the country presently. In the coming year, the Kesem, Tendaho and Irrigation development project has been allocated with one billion birr for the the coming year, and is expected to show major progress in that time. Tedadaho Sugar factory and sugarcane plantation is one of the mega projects which is also worth giving attention to the coming year. The project construction is believed to show remarkable growth by the end of the coming New Year.

የህወሃት/ኢህአዲግ ‹‹የመንግስት የልማት ድርጅቶች›› በመባል የሚታወቁት ያለ መንግስት ዋስትና ሳይገባላቸው ከውጭ ዕዳ መበደር የሚችሉ የመንግስት የልማት ድርጅቶች ሲሆኑ የብድራቸው መጠን በተከታታይ በማስረጃ ይቀርባል፡፡የኢትዬጵያ አየር መንገድ፣ኢትዬ ቴሌኮም፣ የኢትዬጵያ ኤሌትሪክ ኃይል፣ የኢትዬጵያ ንግድ ባንክ፣ የኢትዬጵያ ንግድ መርከብ ድርጁት፣የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽንና ስካ͏Y ኮርፖሬሽን የመሳሰሉት ሲሆኑ በ2013/14 እኤአ የመንግስት የልማት ድርጅቶች በራሳቸው የሚያደርጉት የውጭ ብድር 11.749 ቢሊዬን ዩኤስ ዶለር ይገመታል፡፡

የጋምቤላ ክልላዊ መንግስት መሬት ከመቶ 42 እጅ ለውጭ ባለሃብቶች በኪራይ ተሰጥቷል ወይም ተሽጦል፡፡ የጋምቤላ ንዋሪው ዜጋ 70 000 ሰዎች በራሳቸው መሬት እንደ ሁለተኛ ዜጋ ተቆጥረው ሰፋሪዎች እንዲሆኑ በህወሃት/ኢህአዲግ መንግስት ዘረኛ አገዛዝ ተፈርዶባቸዋል፡፡ የመሬቱ የኮንትራት ውልም ከ60 እስከ 90 ዓመታት እንደሆነ ታውቆል፡፡

የሳውዲው ዜጋ የመሃመድ አላሙዲን ኩባንያ የሆነው የሳዑዲ ስታር አግሪካልቸራል ዲቨሎፕመንት በሊዝ ከወሰደው 716,000 ሄክታር መሬት በጋምቤላ ክልል ውስጥ ለ60 አመታት ኮንትራት ተረክቦል የሩዝ ምርት ወደ ሳዑዲ በመለክ ሳዑዲ የእናት ሃገሩን በመጥቀም የእንጀራ እናቱን ኢትጵያ ጡት በመንከስ ላይ ይገኛል፡፡

የጋምቤላ ነፃ አውጭ ግንባር ይህን የባርነት ስርአት በመታገል በክልሉ ውስጥ የሽምቅ ውጊያ በማድረግ በእንቅስቃሴ ላይ ይገኛል፡፡ በሳዑዲ አረቢያ ዜጎች የእርሻ ንብረት አምስት ሰራተኞችን በመግደል ከክልሉ እንዲወጡ ማሰጠንቀቃቸው ይታወቃል፡፡ እንዲሁም የህንድ ካንፓኒ የሆነው ኦክላንድ ኢንስቲቲውት 628 000 ሄክታር መሬት በጋምቤላ ክልል ውስጥ ለ90 አመታት ኮንትራት መረከብ ይታወቃል፡፡እንዲሁም የቻይናው ካንፓኒ ሁናን ዳፌንግያአን(Hunan Dafengyuan) የሸንኮራ አገዳ ምርት ለማምረት 25,000 ሄክታር መሬት በጋምቤላ ክልል ተመርቷል፡፡

የህወሃት/ኢህአዲግ መንግስት በብሄርና ብሄረሰቦች ስም ገና 3.6 ሚሊዩን ሄክታር መሬት በመላ ኢትዬጵያ በጋምቤላ፣አፋር፣ቤኒሻንጉል ጉሙዝ፣ ሱማሌ፣ ኦሮምያና አማራ ክልሎች የመሬት ቅርምት ሽያጭ ለውጭ ሃገር ባለሃብቶች በድብቅ እያደረገ እንደሆነና ይህ አንባገነናዊ ስራው በአስቸኮይ እንዲቆም በአንድ ላይ መነሳትና ማመፅ ግዜው የሚጠይቀው አንገብጋቢ ሥራ ነው፡፡

የስኳር ፕሮጀክቶች ለተቋራጮች የተሰጡት በህገ-ወጥ መንገድ ነው ተባለ በጥቅምት 2006 ይጠናቀቃል የተባለው የስኳር ፋብሪካ ግንባታ ገና አልተጀመረም የፋብሪካ ግንባታ በመጓተቱ፤ የ100 ሚሊዮን ብር ሸንኮራ አገዳ ያለ ጥቅም ተወግዷል የፕሮጀክቶቹ የገንዘብ ወጪ በውል አይታወቅም፤ ያለ ጥናትና ዲዛይን
የተጀመሩ ናቸው:: መንግስት በመቶ ቢሊዮን ብር ወጪ የስኳር ምርትን 23 ሚሊዮን ኩንታል ለማድረስ የሚያካሂዳቸው ከአስር በላይ አዳዲስና ነባር የስኳር ፕሮጀክቶች ያለ ውጤት ለአመታት የተጓተቱ ሲሆን፤ የመስኖና የፋብሪካ ግንባታዎቹ ለተቋራጭ ድርጅቶች የተሰጡት በህገወጥ መንገድ ያለጨረታ እንደሆነ የፌደራል ኦዲተር ገለፁ፡፡ አስር የስኳር ፋብሪካዎች ግንባታ ህግን ባልተከተለ መልኩ ያለ ጨረታ ሙሉ ለሙሉ ለብረታ ብረት ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን መሰጠቱን ኦዲተሩ ጠቅሶ፤ የፋብሪካዎቿ ግንባታ እንደተጓተተ ገልጿል፡፡ ያለ ጨረታ የመስኖና የአገዳ ልማት ፕሮጀክቶችን ወስደው ስራ ያጓተቱ ተቋራጮች፤ በአዲስ አበባና በየክልሉ የሚገኙ የውሃ ስራ ድርጅቶች እንዲሁም የብረታብረት ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን ናቸው፡፡ ፕሮጀክቶቹ የመንግስትን የግዢ መመሪያ ባልተከተለ መልኩ ያለ ጨረታ ለተቋራጮች መሰጠታቸው፣ በታቀደላቸው ጊዜና ወጪ እንዳይጠናቀቁ ያደርጋል ብሏል – የኦዲተሩ የምርመራ ሪፖርት፡፡.. ፕሮጀክቶቹ በትክክል ምን ያህል ገንዘብ ወጪ እንደተደረገባቸው በውል ለመለየት አለመቻሉን የገለጸው የኦዲተሩ ሪፖርት፤ ከአገዳ ልማት፣ ከመስኖ ግንባታና ከፋብሪካ ግንባታ ክፍል ጋር የተቀናጀና የተጠናከረ የፕሮጀክት ክትትልና ቁጥጥር አሰራር ባለመኖሩ ምክንያት በየአመቱ ተደጋጋሚ የዕቅድ ክለሳ በማድረግ የዕቅድ አፈጻጸም መጓተትን፣ የወጪ መጨመርን፣ የጊዜ መራዘምንና የሃብት ብክነትን አስከትሏል ብሏል፡፡ ፕሮጀክቶቹ ለአመታት መጓተታቸው፤ የሃብት ብክነትን ከመፍጠር በተጨማሪ በአምስት አመቱ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ላይ የተቀመጠው ግብ እንዳይሳካ ማድረጋቸውን ሪፖርቱ አመልክቷል፡፡ የአገሪቱ

የስኳር ምርት በየአመቱ እንደሚጨምር ታቅዶ የነበረ ቢሆንም፤ ከ2003 ዓ.ም ወዲህ የስኳር ምርት እየቀነሰ እንደነበር ይታወቃል፡፡ በአምስት አመት ውስጥ የስኳር አመታዊ ምርት ከ3 ሚሊዮን ኩንታል ወደ 22 ሚሊዮን ኩንታል እንዲያድግ ታቅዶ እንደነበር የሚታወቅ ሲሆን፤ እስካሁን አራት ሚሊዮን ኩንታል አለመድረሱ ተዘግቧል፡፡ (ምንጭ፥ – አዲስ አድማስ)

የኢትዮጵያ ስካ̍Y ኮርፖሬሽን ለመስፍን ኢንጅነሪንግ የቢሊዩን ብር የኮንትራት ሥራ ሠጠ፡፡ የኢትዮጵያ ስካ̍Y ኮርፖሬሽን ለህወሃት የመስፍን ኢንደስትሪያል ኢንጅነሪንግ የሶስት ቢሊዩን ብር (162.2 ሚሊዩን ዶላር) የኮንትራት ሥራ ሠጠ፡፡ መንግስታዊው የልማት ኢንተርፕራይዝ የሆነው የኢትዮጵያ ስካ̍Y ኮርፖሬሽን ለጣና በለስ ስካ̍Y ልማት ፕሮጀክት፣ ለጣና በለስ ሁለትና ለኩራዝ ስካ̍Y ልማት ፕሮጀክቶች፣በአማራ ክልልና በደቡብ ክልል፣በኦሞ ሸለቆ ለሚገነቡ ፋብሪካዎች ማሽነሪዎች ለመትከል የኮንትራት ሥራ ተሰጥቶታል፡፡

ጣና በለስ ስካ̍Y ልማት ፕሮጀክት

የጣና በለስ ሁለገብ የስካ̍Y ልማት ፕሮጀክት በአማራ መንግስት ጃዌ ወረዳ የግንባታ ወጭ 30 ቢሊዩን ብር(1.62ቢሊዩን ዶላር)ሲሆን ገንዘቡም የሚሸፈነው በመንግስት፣በህንድ መንግስት 400መቶ ሚሊዩን ዶላር ብድር፣ እንዲሁም በቻይና መንግስት 500መቶ ሚሊዩን ዶላር ብድር እንደሆነ ታውቆል፡፡

የጣና በለስ የስካ̍Y ልማት ፕሮጀክት በ75,000 ሄክታር መሬት ላይ የሸንኮራ አገዳ እርሻ ማልማት የሚችል ሲሆን እንዲሁም ሦስት የስካ̍Y ፋብሪካዎች እያንዳንዳቸው 12,000 ቶን የሸንኮራ አገዳ ስብሮ መፍጨት የሚችል አቅም በቀን እንዳለው ይገመታል፡፡

ኩራዝ ስካ̍Y ልማት ፕሮጀክት

በሃገሪቱ ትልቁ የስካ̍Y ልማት ፕሮጀክት የኦሞ ኩራዝ ፋብሪካ ፕሮጀክት ሲሆን በ150,000 ሄክታር መሬት ላይ የሸንኮራ አገዳ እርሻ ማልማት የሚችል ሲሆን ስድስት የስካ̍Y ፋብሪካዎች ሲኖሩት የፋብሪካው የግንባታ ወጭ 118.3 ሚሊዩን ብር (6.4 ሚሊዩን ዶላር) ሲሆን የመንግስታዊ ልማት ኢንተርፕራይዝ የሆነው የኢትዩጵያ የውኃ ስራና ንድፍና ቁጥጥር ኢንተርፕራይዝ Ethiopian Waterworks Design & Supervision Enterprise (EWDSE)ሥራው የተሰጠ ሲሆን የደቡብ ክልል የውኃ ሥራዎች የ40 በመቶ የሼር ድርሻ አለው፡፡መንግስት ለስድስት የስካ̍Y ፋብሪካዎች 225 ሚሊዩን ዶላር የመደበ ሲሆን የብረታ ብረት ኢንደስትሪ Metal and Engineering Corp (MetEC)በመከላከያ ሚኒስቴር ስር የሚገኝ የግንባታ ና የማሽነሪዎች ገጠማ ሥራ ተበርክቶለታል፡፡

in various fields of work. Current Sugar Distribution System

በኢትዩጵያ የስካ̍Y ኢንደስትሪ ልማት ስም የመሬት ቅርምት

No	Region States	Number of Sugar factories	Sugar Development Projects	hectares	Sugar	molasses	Ethanol
1	Oromia	4	1-Wonji Shoa Sugar Factory 2-Shoa Sugar Factory 3-Fincha Sugar Factory 4-Metahara Sugar Factory	175,000			
2	Amhara	3	8-Belles Sugar Development Project 9-Arjo Didiessa Sugar Development Project 10-Tana Beles Sugar development project	75,000			
	SNNPRS	1	6-Kuraz Sugar Development Project				
3	Tigray	1	Wolkaiyt Sugar Development Project	50,000			
4	Afar	1	5-Kessem Sugar Development Project	20,000			
	Total	10		320,000			

በኢትዩጵያ የስካ̍Y ኢንደስትሪ ልማት ስም 320000 ሄክታር መሬት በኦሮሚያ፣በአማራ(ወለልቃይት በትግራይ ክልል የተከለለ)፣በደቡበ ፣በአፋር የመሬት ቅርምት ተደርጎል መሬቱ ተነጥቆል የስካ̍Y ምርት የለም፡፡ በአመዛኙ አርብቶ አደሩን ህብረተሰብ

<u>የኢትዮጵያ ስካǀY ኮርፖሬሽን</u>

በኢትዩጵያ የስኳር ፋብሪካዎች ግንባታ መርሃ-ግብር (Basic Features of Sugar Factories/Projects)

የስኳር ፋብሪካው ስም	የተቋቋመበት ዓ/ም(እኤአ)	ባለቤት	ሔክታር	የምርቱ ዓይነት	
1-ወንጂ ስኳር ፋብሪካ Wonji/Shoa	1951	በኢትዩጵያ መንግስትና በሆላንድ ኢንቨስተር በሼር ካንፓኒ	7,000	1,150,000 ኩንታል ስኳር፣ ሞላሰስ Sugar, molasses	በቀ.ኃ.ሥ ዘመን በ1951እኤአ ተገነባ፣ በደርግ ዘመን 1974 እኤአ የተወረሰና የማስፋፊያ ፕሮግራም እየተካሄደ ይገኛል
2-ሸዋ ስኳር ፋብሪካ Shoa	1962	በኢትዩጵያ መንግስትና በሆላንድ ኢንቨስተር በሼር ካንፓኒ			በቀ.ኃ.ሥ ዘመን በ1962እኤአ ተገነባ፣ በደርግ ዘመን 1974 እኤአ የተወረሰና የማስፋፊያ ፕሮግራም እየተካሄደ ይገኛል Nationalized in the 1970s. Expansion program just completed.
3-መተሃራ ስኳር ፋብሪካ Metahara	1969	በኢትዩጵያ መንግስትና በሆላንድ ኢንቨስተር በሼር ካንፓኒ	10,000	700,000ኩንታል ስኳር፣ ኢታኖል Sugar, ethanol	በቀ.ኃ.ሥ ዘመን በ1969እኤአ ተገነባ፣ በደርግ ዘመን 1974 እኤአ የተወረሰና የማስፋፊያ ፕሮግራም እየተካሄደ ይገኛል
4-ትንዳሆ የስኳር ልማት ፕሮጀክት Tendaho	2006	የመንግስት ዘርፍ State-owned		ስኳር፣ኢታኖል Sugar, ethanol	በግንባታ ፕሮግራም ላይ ይገኛል Under construction
5-ፊንጫ ስኳር ፋብሪካ Finchaa	1997	የመንግስት ዘርፍ State-owned	6,500	850,000ኩንታል ስኳር፣ ሞላሰስ Sugar, molasses	የማስፋፊያ ፕሮግራም እየተካሄደ ይገኛል Major Expansion program ongoing.
6-ቀሰም ስኳር ልማት ፕሮጀክት Kessem Sugar Development Project	2006		20,000		
7-ኩራዝ ስኳር ልማት ፕሮጀክትKuraz Sugar Development Project					
8-ወልቃይት ስኳር ልማት ፕሮጀክት Wolkaiyt Sugar Development Project			50,000		
9-በለስ ስኳር ልማት ፕሮጀክት Belles Sugar Development Project					
10-አርጆ ዴዴሳ ስኳር ልማት ፕሮጀክት Arjo Didiessa Sugar Development Project					
			320,000	2,700,000	

ምንጭ፣ከኢትጵያ የስኳር ልማት ኤጀንሲ ድረ ገፅና ከተለያዩ ጥናታዊ ፁሁፎችና ጋዜጦች የተጠናቀረ (Source: Ethiopian Sugar Development Agency (ESDA) and press reports)).

በኢትዩጵያ የስካǀY ኢንደስትሪው ግንባታ

የለሙት አገሮች የነፍስ ወከፍ የስካǀY ፍጆታ 20 ኪሎ ግራም በዓመት፣ በአፍሪካ አገሮች አማካኝ የነፍስ ወከፍ

የያዩ ማዳበሪያ ፋብሪካ፣ በሜይ 17ቀን 2015 እኤአ በኢትዩጵያ ሄራልድ ጋዜጣ ላይ በወጣው መረጃ መሠረት በያዩ ወረዳ፣ በኢሉ አባቦራ ዞን በ54 ሽህ ስኩየር ሜትር መሬት ላይ የተገነባው የያዩ ማዳበሪያ ፋብሪካ ሁለት የዩሪያና አንድ የዳፕ ፋብሪካዎች ስራን ያካትታል፡፡ፋብሪካዎቹ ሲጠናቀቁ 300,000 ሽህ ቶን ማዳበሪያ በአመት ያመርታሉ ተብሎ ቢታቀድም እቅዱ እንደከሸፈ ተገልፆል፡፡

የፌዴራልና የክልላዊ መንግስቶች የንግድ ኢንተርፕራይዝና፣የፖለቲካ ፓርቲዎች፣የንግድ ድርጅቶች

በጊዜያዊ ወታደራዊ መንግስት ዘመን በኢትዩጵያ መንግስታዊ ካፒታሊዝም በመጀመሪያ እየተገነባ የሄደው ደርግ የከተማና የገጠር መሬትን በወረሰ ግዜና በሃገሪቱ ያሉ ፋብሪካዎች፣የገንዘብ ተቆማቶች ባንኮችና ኢንሹራንሶች ወዘተ በመንግስት በተወረሱ ግዜ ነበር፡፡ በህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት ዘመን እነዚህን በደርግ የተወረሱ የህዝብ ሃብቶች በ‹መንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ› በኩል ይህ የህዝብ ኃብት ወደ ሕወሃት/ኢህአዴግ ፌዴራላዊ መንግስታዊ ኃብትነትና የቢዝነስ ኢምፓየር እንደተሸጋገረ፣ወደ ክልልዊ መንግስታት ኃብትነትና የቢዝነስ ኢምፓየር እንደተዘዋወረ፣ወደ ፖለቲካ ፓርቲዎች ንብረትነት፣የኢፈርትና ሜድሮክ የቢዝነስ (ሞኖፖሊ) ኢምፓየር በኢትዩጵያ እንዴት እንደሰፈነ፣ የሳዑዲ ዓረቢያ ንጉስ አብዱላህና ሽህ ሞሃመድ አላ ሙዲ፣የቻያና፣የህንድ ወዘተ የመሬት ቅርምት በኢትዩጵያ ያደረሰው ጉዳት እየዳሰስን እውን

ህወሃት/ኢህአዴግ ‹ዴሞክራሲያዊ ልማታዊ መንግስት!› ወይስ የጦር አበጋዞች መንግስት ነው የሚለውን ፅንሰ ሃሳብ ለመረዳት መጀመሪያ ወያኔ ከቻይና ኮምኒስት ፓርቲ ጋር እጅና ጎንት ሆነው የአፍሪካ አህጉርን በቻይና ስውር አገዛዝ ቀንበር ስር እንዴት እንደከተቶትና ‹የቻይና ልማታዊ መንግስት!› የሚል ፊሊጥን በመዋስ ለአርባና ሃምሳ ዓመታት የፖለቲካ በትረ ሥልጣን ለመጨበጥ የታለመ ፀረ ዴሞክራሲ የፖለቲካ ተስቦን በአፍሪካ ምድር በመርጨት ያቀነቀኑ የህወሃት/ኢህአዴግ ደቀመዝሙሮች በአፍሪካ አህጉር አንባገነናዊ አገዛዝ ለመጫን በአፍሪካ ህብረት ውስጥ በመዶለት አዲስ የፖለቲካ ግኝት ያገኙ ይመስል የሚያራምዱትን ቻይና ሠራሽ የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚና የባህል ወዘተ ተራ ርዕዩት ጥናታዊ ፁሁፉ በጥልቅ ጥናትና መረጃ ይመረምራል፡፡

በአጠቃላይ፤የኢትዬጵያ ኢኮኖሚ በሦስት ትልልቅ የቢዝነስ ሞኖፖሊዎች ቁጥጥር ስር ይገኛል፡፡ አንደኛው፣ የክልላዊ መንግስቶች የንግድ ኢንተርፐራይዝ (Regional state-owned enterprise (SOE) sector) የህወሓት ፓርቲ የንግድ ድርጅቶች ትካል እግሪ ምትካል ትግራይ (ትእምት)፣የኢህአዴግ ፓርቲዎች፣የንግድ ድርጅቶችና ክልላዊ የልማት ድርጅቶች(Regional development organizations and endowment-owned businesses) ሁለተኛው፣ የፌዴራል መንግስት ዘርፍ የንግድ ኢንተርፐራይዝ (Federal state-owned enterprise (SOE) sector) ሦስተኛው፣ የግሉ ዘርፍ የንግድ ኢንተርፐራይዝ (Private sector) ናቸው፡፡

ከህወሓት/ኢህአዴግ ፓርቲዎች የተወረሱ የንግድ ድርጅቶች(endowment-owned businesses) የክልላዊ መንግስታት ፓርቲዎች ምጣኔ ኃብቱን በመቆጣጠር መንግስታዊ የፓርቲ የንግድ ድርጅቶች እየተበራከቱ መጥተዋል፡፡ የህወሓት/ኢህአዴግ ፓርቲና ቢዝነስ (የንግድ ሥራ) እጅና ጎንት በመሆን የግሉን ዘርፍ ደፈጠጡት፡፡በህወሓት መንግስት የቢዝነስና ፖለቲካ ግንኙነቶች ከ1990እኤአ ጀምሮ በኢትዮጵያ ኢኮኖሚ ውስጥ ከህወሓት/ኢህአዴግ ፓርቲዎች የተወረሱ ኃብቶች ትእምት(ኢፈርት) በትግራይ፣ ጥረት በአማራ፣ ቱምሳ በኦሮሚያና ወንዶ በደቡብ ክልላዊ መንግስቶች ውስጥ እነደአሸን ፈሉ፣ የክልላዊ መንግስቶች የንግድ ድርጅቶች እየተንሰራፉ መጡ፡፡

የግሉን ዘርፍ ኢኮኖሚ፣በአመዛኙ በሼክ አላሙዲን ሃብት በሆነው፣ በሜድሮክ ሞኖፖሊ የኢኮኖሚ ቁጥጥር ስር የሚገኙት ድርጅቶች ናቸው፡፡የመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ ወደ ግሉ ዘርፍ ካዘወወራቸው ድርጅቶች ከ60 እስከ 70 በመቶው ለሜድሮክ ድርጅት እንደተሸጠ ጥናቶች አረጋግጠዋል፡፡ የህወሃት የጦር-አበጋዞች በመከላከያ ሚኒስትር ስር የሚገኘው የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (Metals and Engineering Corporation (METEC) የተለያዩ ከደርግ/ ወታደራዊው መንግስት በተወረሱ አስራሁለት ፋብሪካዎችን ሥራ የጀመረ ድርጅት ነው፡፡ ሜቴክ በ2010 እኤአ በአስር ቢሊዩን (10,000,000,000)ብር መነሻ ካፒታል የተመሠረተ ድርጅት ነው ይሉናል፡፡ በአሁኑ ግዜ በህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት ዘመን ከስባ አምስት ፋብሪካዎች በላይ ያሰባሰበ ድርጅት ለመሆን ችሎል፡፡ ሜቴክ ኮርፖሬሽን ከ13,000 ሠራተኞች ሲኖሩት ከነዚህ ውስጥ 1,000 ዎቹ ማሃንዲሶች ናቸው፡፡

1986እኤአ በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ ተቋቁሞ በወታደራዊው መንግስት ከግለስብ ኢንቨስተሮች የወረሰውን 365 መንግስታዊ ድርጅቶች ወደ ግል ዘርፍ አዘዋውራለሁ ቢልም አሰራሩ መልሶ፣ ከደርግ ወደ ህወሃት መንግስታዊ ኃብትነት በማዘዋወር የሚዘወር መንግስታዊ ሞኖፖሊ ነው፡፡የደርግና የህወሃት መንግሥት የኢኮኖሚ ፖሊሲ የካፒታሊስቱን ነፃ ገበያ ኢኮኖሚ በመተው፣ መንግስታዊ ሞኖፖሊ በመፍጠር አገሪቷን ወደ እዝ ኢካኖሚ ከተዋታል፡፡ የህወሃት/ ኢህአዴግ መንግስታዊ የልማት ድርጅቶችና የገዥው ፓርቲ የንግድ ድርጅቶች የአገሪቱን ኢኮኖሚ ዘርፎች ተቆጣጥረውታል፡፡

በኢትዩጵያ የስኳር ፋብሪካዎች ግንባታ መርሃ-ግብር (**Basic Features of Sugar Factories/Projects)**

የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (Metals and Engineering Corporation (METEC) የህወሃት የጦር አበጋዞች የመሬት መቀራመት

በመከላከያ ሚኒስትር ስር የሚገኘው የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (ብኢኮ/ሜቴክ)፣ሲጀምር አስራሁለት የሚደርሱ የተለያዩ ከደርግ/ወታደራዊው መንግስት በተወረሱ ፋብሪካዎችን ሥራ የጀመረ ድርጅት ነው፡፡ ሜቴክ በ2010 እኤአ በአስር ቢሊዩን (10,000,000,000)ብር መነሻ ካፒታል የተመሠረተ ድርጅት ነው ይሉናል፡፡ በአሁኑ ግዜ በህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት ዘመን ከስባ አምስት ፋብሪካዎች በላይ ያሰባሰበ ድርጅት ለመሆን ችሎል፡፡ ሜቴክ ኮርፖሬሽን ከ13,000 ሠራተኞች ሲኖሩት ከነዚህ ውስጥ 1,000 ዎቹ ማሃንዲሶች ናቸው፡፡

ምክትል ጠቅላይ ሚኒስትር የሃገሪቱን የኢኮኖሚ ትስስር መሪ ዶክተር ደብረፂዋን ገብረሚካኤል ሜቴክ በሃገር ውስጥና ከባህር ማዶ ሃገራት የቢዝነስ አጋሮቹ ጋር በመሆን ወደሃገር ውስጥ የሚገቡ ምርትና ሸቀጦችን

በመተካት የውጭ ምንዛሪ ለማዳን ሜቴክ ይንቀሳቀሳል ቢሉም ሜቴክ የሰራው ምርትና ያዳነው የውጭ ምንዛሪ ደፍረው አልገለፁም፡፡ ሜቴክ መንግስታዊ ሞኖፖሊ እንደሆነ የግሉን ዘርፍ ስራ እየነጠቀ እንደሆነ ዶክተሩ የሚመሩት ቴሌኮም ከዓለማችን ካሉ ሃገራት የመጨረሻ ተርታ ውስጥ መሆኑን መረዳት የተሳናቸው ኢንተርኔት አጠቃቀም ባለመቻላቸው ነው ተብለው ይታማሉ፡፡
ከህወሃት የጦር አበጋዞች ሜቴክን የሚመሩት ጀነራል ማኔጀር ብርጌደር ጀነራል ክንፉ ዳኘው ሲሆኑ እንዲሁም ምክትል ጀነራል ማኔጀር ኮለኔል ጠና ኩርንዲ(Tena Kurnde (Col.) ይባላሉ፡፡ በመከላከያ ሚኒስትር ስር የሚገኘው፣የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (ብኢኮ) በማስተዳደር ላይ ይገኛሉ፡፡ ሜቴክ በኢትዩጵያ ኢኮኖሚ ዘርፎች በሲቪልና በወታደራዊ መስኮች፣ ያለ ሕግ የሚንቀሳቀስ የህወሃት የንግድ ካንፓኒ ሲሆን፣የግሉን ዘርፍ ያገለለና የሃገሪቱን ኢኮኖሚ ወደ ዕዝ ኢኮኖሚ የመለሰ ስርዓት መሆኑንና ከደርግ ስርአት ውድቀት መማር ያልቻለ፣ለማንም ህሊና ላለው ዜጋ ሁሉ ግልጽ ነው፡፡ የሃገራችንን ኢንደስትሪ/መኑፋክቸሪንግ/ዘርፍ ላይ የተሰማሩ ባለሃብቶች ቀስ በቀስ ድጋፍ ከተደረገላቸው ማደግ ይችላሉ፡፡
በልማታዊ መንግስታት በቻይና፣ደቡብ ኮሪያና፣ታይዋን በመሳሰሉት ሀገራቶች በኢንደስትሪ/መኑፋክቸሪንግ/ዘርፍ በተሰማሩ በሲቪሉ ህብረተሰብ እውቀትና ስልጠናና በመንግስት ድጋፍ የኢንደስትሪ ዘርፍ አድጎል፡፡ የህወሃት ልማታዊ መንግስት በመከላከያ ሚኒስትር ስር በተገነባው፣የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን ሃገሪቶ የኢንደስትሪ ዘርፍ እድገት በምንም ተዓምር አተመጣም፣የግሉን ዘርፍ ደፍጥጦ በመከላከያ ሠራዊት የኢንደስትሪ አይገነባም፡፡

ስም	ስኮየር ኪሎሜትር	
የደጀን አቨየሽን ኢንጂነሪንግ ኮምፕሌክስ		
የጋፋት ኢንጂነሪንግ ፋብሪካ	4412	
የናዝሬት የትራክተር መገጣጠሚያ ፋብሪካ	114,388	
የናዝሬት የልብስና ጨርቃ ጨርቅ ኢንደስትሪ		
የአቃቂ መሠረታዊ ብረታ ብረት ኢንደስትሪ		
የብሽፍቱ አውቶሞቲቭ ኢንደስትሪ		
የኢትዩጵያ ፕላስቲክ ኢንደስትሪ		
ህብረት ማኑፋክቸሪንግና የማሽን ግንባታ ኢንደስትሪ		
ሃይ-ቴክ ኢንደስትሪ		
ሆሚቾ የጦር መሣሪያ ኢንጅነሪንግ ኢንደስትሪ	980000/224ሄ	
የብረት ፋብሪኬሽን ኢንደስትሪ		
የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ኢንጅነሪንግ ኢንደስትሪ		

በጋምቤላ ክልላዊ መንግስት የመሬት ቅርምት

የህወሃት/ኢህአዲግ መንግስት በብሄርና ብሄረሰቦች ስም ገና 3.6 ሚሊዩን ሄክታር መሬት በመላ ኢትዬጵያ በጋምቤላ፣አፋር፣ቤኒሻንጉል ጉሙዝ፣ ሱማሌ፣ ኦሮምያና አማራ ክልሎች የመሬት ቅርምት ሽያጭ ለውጭ ሃገር ባለሃብቶች በድብቅ እያደረገ እንደሆነና ይህ አንባገነናዊ ስራው በአስቸኮይ እንዲቆም በአንድ ላይ መነሳትና ማመፅ ግዜው የሚጠይቀው አንገብጋቢ ሥራ ነው፡

- የጋምቤላ ክልላዊ መንግስት መሬት ከመቶ 42 እጅ ለውጭ ባለሃብቶች በኪራይ ተሰጥቷል ወይም ተሸጦል፡፡ የጋምቤላ ንዋሪው ዜጋ 70,000 ሰዎች በራሳቸው መሬት እንደ ሁለተኛ ዜጋ ተቆጥረው ሰፋሪዎች እንዲሆኑ በህወሃት/ኢህአዲግ መንግስት ዘረኛ አገዛዝ ተፈርዶባቸዋል፡፡ የመሬቱ የኮንትራት ውልም ከ60 እስከ 90 ዓመታት እንደሆነ ታውቆል፡፡
- የሳውዲው ዜጋ የመሃመድ አላሙዲን ኩባንያ የሆነው የሳዑዲ ስታር አግሪካልቸራል ዲቨሎፕመንት በሊዝ ከወሰደው 716,000 ሄክታር መሬት በጋምቤላ ክልል ውስጥ ለ60 አመታት ኮንትራት ተረክቦል የሩዝ ምርት ወደ ሳዑዲ በመለክ ሳዑዲ የእናት ሃገሩን በመጥቀም የእንጀራ እናቱን ኢትጵያ ጡት በመንከስ ላይ ይገኛል፡፡ የጋምቤላ ነፃ አውጭ ግንባር ይህን የባርነት ስርአት በመታገል በክልሉ ውስጥ የሽምቅ ውጊያ በማድረግ በእንቅስቃሴ ላይ ይገኛል፡፡ በሳዑዲ አረቢያ ዜጎች የእርሻ ንብረት አምስት ሰራተኞችን በመግደል ከክልሉ እንዲወጡ ማሰጠንቀቃቸው ይታወቃል፡፡

- እንዲሁም የህንድ ካንፓኒ የሆነው ኦክላንድ ኢንስቲቲውት 628,000 ሄክታር መሬት በጋምቤላ ክልል ውስጥ ለ90 አመታት ኮንትራት መረከብ ይታወቃል፡፡እንዲሁም የቻይናው ካንፓኒ ሁናን ዳፌንግያአን(Hunan Dafengyuan) የሸንኮራ አገዳ ምርት ለማምረት 25 000 ሄክታር መሬት በጋምቤላ ክልል ተመርቷል፡፡

ህወሃት የጦር አበጋዞች ነጭ ካፒታሊዝም፤ በኢትዩጵያ የወያኔ በትረ ሥልጣኑን ከጨበጠ ጀምሮ በአንድ ጀንበር የተፈለፈሉ የወያኔ ሚሊዩነሮች ለናሙና ታህል እናቀርባለን፤ በ2007 እኤአ 1300 ሚሊየነርስ የነበሩ ሲሆን በ2013እኤአ 2700 ደርሰዋል እድገቱም 108 በመቶ ሲሆን በአማካኝ ከ40 እስከ 50 በመቶ እንደሆነ ከሠንጠረዡ ላይ መመልከት ይቻላል፡፡ ህወሃት የጦር አበጋዞች፤በፓርቲ አጥምቀውና መልምለው፣ የፕሮጀክት ጥናት አስጠንተው፣ከባንክ ብድር አስፈቅደውና፣መሬት ተሰጥቶቸው የሚሰሩ ወያኔ የፈለፈሎቸው ልጅ እግር ሃብታሞች፣ ነጭ ካፒታሊስቶች በሃያ አመታት ውስጥ በሃገሪቱ የኢኮኖሚ ዘርፎች ሁላ ተንሰራፍተው በመዝረፍ ላይ ይገኛሉ፡፡

የህወሃት/ኢህአዲግ መንግስት በብሄርና ብሄረሰቦች ስም ገና 3.6 ሚሊዩን ሄክታር መሬት በመላ ኢትዬጵያ በጋምቤላ፣አፋር፣ቤኒሻንጉል ጉሙዝ፣ ሱማሌ፣ ኦሮምያና አማራ ክልሎች የመሬት ቅርምት ሽያጭ ለውጭ ሃገር ባለሃብቶች በድብቅ እያደረገ እንደሆነና ይህ አንባገነናዊ ስራው በአስቸኮይ እንዲቆም በአንድ ላይ መነሳትና ማመፅ ግዜው የሚጠይቀው አንገብጋቢ ሥራ ነው፡፡

የአዲስ አበባ የመሬት ቅርምት ለናሙና ያህል

በኢትዩጵያ ባለ አምስት ኮከብ ሆቴሎች ይገኛሉ እነዚህም ውስጥ ሒልተን ሆቴል በቀ.ኃ.ሥ ዘመን የተሠራ፣ ሸራተን አዲስ (የሳዑዲ አረቢያ ባለሃብት)፣ ራዲሰን ብሉ (የአሜሪካ ባለሃብት)ና ካፒታል ሆቴል ናቸው፡፡

አቶ የማነ ገብረሥላሴ፣ ካፒታል ሆቴል በአቶ የማነ ገብረሥላሴ ሃያ ሁለት አካባቢ 720,000,000 (ሰባት መቶ ሃያ ሚሊዩን ብር)የተሠራ ባለ አምስት ኮከብ ሆቴል ሲሆን 114 አልጋዎች በ2013 እኤአ ተሠራ፡፡ ካፒታል ሆቴል የተገነባው ከውሃ ልማት ሚኒስትር የመንግስት መስሪያ ቤት ስፊ ቦታ ተነጥቆ እንዲሁም በአካባቢው የሚገኙ ነዋሪዎች የነበሩ ሸዋ ዳቦ ቤት ቦታን (ባለቤቱ በብስጭት ቦታቸውን በተነጠቁ በሶስት ወራቸው ሞቱ)ና ሸዋ ጌጥ ሆቴል የነበረውን የአቶ ገላጋይ ሚኒስትር የነበሩ ካርታ ያለው ቤታቸውን በግፍ በመንጠቅ የተሠራ ሆቴል ሲሆን ገና ሲጀመር ፍህታዊ ባልሆነ መንገድ የተገነባ ሆቴል መሆኑን ነዋሪዎች ይገልጻሉ፡፡ ከመንግስት መስሪያ ቤቶች ንብረት የሆኑ መሬቶችን/ቦታዎችን በመንጠቅ ለሚፈልጉት ሰዎች መስጠት የተጀመረው በአቶ አርከበ አቁባይ የአዲስ አበባ ከተማ ከንቲባ በነበሩበት ግዜ ነበር፡፡ ካፒታል ሆቴል ባለቤቶች ልጅ እግሩ ባለኃብት የማነ ገብረሥላሴና የስዩም መስፍን ንብረት መሆኑን የአዲስአበባ ሰዎች ያወጋሉ፡፡

አቶ ረዘነ አያሌው፣ ፀሜክስ ሆቴል ባለቤት ሲሆኑ የሆቴሉ አጠቃላይ ኢንቨስትመንት ወጭ 37,000,000(ሰላሣ ሰባት ሚሊዩን ዶላር)ሆቴሉ 210 አልጋዎች አሉት፡፡ አቶ አስቻለው በላይ፣ ጎልደን ቱሊፕ ሆቴል ቁጥር አንድ በ 200,000,000 (ሁለት መቶ ሚሊዩን ብር)ጎልደን ቱሊፕ ሆቴል ቁጥር ሁለት 350,000,000 (ሦስት መቶ ሓምሳ ሚሊዩን ብር) አጠቃላይ የሁለቱ ባለ አራት ኮከብ ሆቴሎች ኢንቨስትመንት ወጭ 550,000,000 (አምስት መቶ ሓምሳ ሚሊዩን ብር) መሆኑ ይታወቃል፡፡

አቶ ብርሃነ ግደይ፣ ዩቤክ ቢዝነስ ኩባንያ በመባል የሚታወቀው ኩባንያ የኤሌትሪክ ዕቃዎችን በማቅረብ፣የእቃ ማሽጊያዎችንና የኤሌትሪክ ኮንዲውቶችን በማምረት ስራ ላይ ተሰማርተዋል፡፡ አቶ ብርሃነ ግደይ በተጨማሪ ኢንፔሪያል ሆቴል አካባቢ ሁለት ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴሎች ገንብተዋል፡፡ የሆቶሎቹ ጠቅላላ ስፋት 2400 ካሬ ሜትር ቦታ ላይ ባለ አሥራ አምስትና ባለ አስር ፎቅ ሕንፃዎች በሁለት ሽህ ካሬ ሜትር ሥፍራ ላይ ያረፉ ሲሆኑ 275 አልጋዎች አሎቸው፡፡ ለሁለቱ ሕንፃዎች እስካሁን 475 እስከ 600 ሚሊዩን ብር አውጥተዋል፡፡ አቶ ብርሃነ ግደይ ሠንጋ ተራ ሠፈር፣ ከሆቴሎቹ አጠገብ የሚገኝ ከ500 እስከ 600 ካሬ ሜትር ቦታ ተሠጥቶቸው እስከ 10 ፎቅ ከፍታ ያለው የፓርኪንግ ሕንፃ ለመገንባት ቦታ መንግስትን ጠይቀዋል፡፡

አቶ ፍፁም ዘአቡ አስግዶም፣ በህወሃት/ኢህአዴግ ዘመን፣ በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ በደርግ አገዛዝ ስርዓት የተወረሱ መንግስታዊ ድርጅቶችን ወደ ግሉ ዘርፍ ለማዘወወር በ1994 ዓ/ም በአዋጅ የተቆቆመ ድርጅት ዴሬክተር ጀነራል አሰፋ አብርሃ (ስዬ አብርሃ ወንድም) 05/19/99እኤአ ለእህታቸው ባል አቶ ፍፁም ዘአቡ አስግዶም፣ እቴጌ ጣይቱ ሆቴል በአምስት ሚሊዩን ሁለት መቶ ሰባ ሦስት ሽህ ብር (5,273,000) ሸጡላቸው፡፡ አቶ ፍፁም ዘአቡ አስግዶም፣የጉለሌ የሳሙና ፋብሪካ በ12/23/1996 አ/ም በ22,370,000 (በሃያ ሁለት ሚሊዩን ሦስት መቶ ሰባ ሽህ ብር) ገዝተዋል፡፡እንዲሁም ሐረር ፕሪንቲንግ ኢንተርፕራይዝ ማተሚያ ቤትን በ1,164,000 (አንድ ሚሊዩን አንድ መቶ ስድሳ አራት ብር) በ10/18/1995 ዓ/ም ገዝተዋል፡፡

የአክሱም ሆቴል የሎምባርዲያ ሬስቶራንት ባለቤት የነበሩት በፍርድ ቤት ንብረታቸው ቢመለስም ቅሉ ንብረታቸውን የወሰዱት የአክሱም ሆቴል ባለቤት ሬስቶራንቱን አልመልስም በማለታቸው የቀድሞው ባለቤት ተናደው በሽጉጥ ግንባራቸውን ሲሉ ሽጉጡ በመንከሱ ለመትረፍ ችለዋል፡፡ ከዛን ቀን ጀምሮ የአክሱም ሆቴል ባለቤት በድንጋጤ በጥላቸው ቀርተዋል በዛ ግንባራቸው ቤተስኪያን በመሳም የሚቀድማቸው አልተገኘም ይባላል፡፡ የአክሱም ሆቴል ባለቤት በአዲስ አበባና በመቐሌ ሆቴሎች አሎቸው፡፡ የሎምባርዲያ ሬስቶራንት አሁንም የእሳቸው ነው፡፡ወዘተርፈ.....ወዘተ.....ወዘተርፈ

ለናሙና የሚጠቀሱ የህወሓት የጦር አበጋዞች በአዲስ አባባ ከተማ ውስጥ የመሬት ቅርምትን የሚያሳዩ አፍትሃዊና ዘረኛ አስተዳደራዊ በደልን የሚያሳዩ ናቸው፡፡

የሜድሮክ (MIDROC) የሽህ መሃመድ ሁሴን አላአሙዲ የመሬት ቅረርምት

(ሜድሮክ) ሞሃመድ ዓለም ዓቀፍ የእድገትና ጥናት ድርጅት ካንፓኒዎች Mohamed International Development Research Organization Companies (MIDROC) Hotel

1-ሽራተን አዲስ በሽህ መሃመድ ሁሴን አላአሙዲ የሳውዲ አረቢያ ዜጋ በሁለት መቶ ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር በ1998 እኤአ በአዲስአበባ ከተማ የተገነባ ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴል ሲሆን 293 የመኝታ ክፍሎች አሉት፡፡

2-ሆራ ራስ ሆቴል በሜድሮክ ኢትዩጵያ የሆቴሎች ዘርፍ በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ በስምንት ሚሊዩን ሰባት መቶ ሽህ ብር የተሸጠ ሆቴል ሲሆን 55 የመኝታ ክፍሎች ያሉት በደብረ ዘይት ከተማ ሆራ ሃይቅ የሚገኝ ጥንታዊ ሆቴል ነው፡፡ ሆቴሉ በ9/4/96 እኤአ ከተሸጠ ጀምሮ ላለፉት 19 አመታት ተዘግቶ የግለሰቡና የግብረአበሮቹ መዝናኛ ለመሆን በቅቶል፡፡ ሆራ ሃይቅ የኦሮሞ ህዝብ የእሬቻ በዓል የሚያከብርበት ሥፍራ ሲሆን ሆቴሉ እስከአሁን አገልግሎት ባለመስጠቱ የኦሮሚያ ክልል ሙሰኛ ሽማምንት ምንም አላሉ፡፡

3-ብሉ ናይል ሆቴል፣ባህርዳር በሜድሮክ ኢትዩጵያ የሆቴሎች ዘርፍ የተገዛ ሆቴል ይገኛል፡፡

4-አብዬት ራንዴቩ፣ አዲስ አበባ መስቀል አደባባይ ከእስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን ፍት ለፊት የሚገኘው ራንዴቩ ካፍቴሪያ ወይም አብዬት ራንዴቩ በመባል የሚታወቀው በወ/ሮ እንይሽ አስረስ የሼክ መሃመድ አላ-ሙዲ ሚስታቸው እንይሽ አስረስ በ2,800,000 ሚሊዬን ብር በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ ተሸጦላቸዋል፡፡ሆቴሉ በ6/25/97 እኤአ ከተሸጠ ጀምሮ ላለፉት 18 አመታት ተዘግቶ አገልግሎት ባለመስጠቱ የአዲስአበባ ሙሰኛ ከንቲቦችና አስተዳደር ሌላው ግለሰብ ባለሃብቶች ለመስራት የገዙትን መሬት አልሰራችሁም እያሉ መሬቱን በመንጠቅ ሲገኙ ከህግ በላይ የሆኑት አላ-ሙዲና ሚስታቸው ምንም አልተባሉ፡፡ በፒያሳና በሌሎች ቦታዎች አጥረው የሚገኙት ቦታዎች ለንግዱ ህብረተስብ በእኩልነት ፍትህና ርትህ የሚሰጥ መንግስት ባለመኖሩ መጥፎ አርአያ ያላቸው ቦዘኔ ኢንቨስተር ለመባል በቅተዋል፡፡

{5}ሰሚት የለስላሳ መጠጦች ፋብሪካ **Summit Beverage Plant** ሰሚት መጠጥ ፋብሪካ በሜድሮክና በአሜሪካ ካንፓኒ ጋር በሽርክና 100 ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር የኢንቨስትመንት ወጭ ተመሠረተ፡፡ በሼክ መሃመድ አላ-አሙዲ፣በሚስታቸው ወ/ሮ እንይሽ አስረስና በወንድሞ ሚካኤል አስረስ የጋራ ንብረትነት ቆይቶ ልጅ እግር ሚካኤል ከሼክ ጋር ተጣልቶ ተባረረ፡፡ የሰሚት መጠጥ ፋብሪካ የምርት ዓይነቶች (ኦሬንጅ ክራሽ፣ስፖርት ኮላ፣ሽዌፐስ ቶኒክ፣ ፓይን አፐል፣ክለብ ሶዳ፣ሚኒራል ውሃ፣ካናዳ ድራይ ጂንጀር አል ወዘተ) ናቸው፡፡ሰሚት መጠጥ ፋብሪካ፣በአድስ አበባና ድሬዳዋ ከተሞች ይገኛሉ፡፡ በአድስ አበባ ፋብሪካው በ100,000 ስኳየር ሜትር ሥፍራ ላይ፣በሜድሮክ ኮንስትራክሽን ካንፓኒ፣ የፋብሪካው ግንባታ በ24,000 ስኳየር ሜትር ቦታ ላይ ተገነባ፡፡

{6}ፔፕሲ ኮላ ለስላሳ መጠጥ ፋብሪካ Pepsi-Cola **Soft Drinks Company** በግርማዊ ቀ.ኃ.ሥ. ዘመነ መንግስት በ1959 እኢአ የንፋስ ስልክ ፔፕሲ ኮላ ፋብሪካ በሼር ካንፓኒነት በአንድ ሚሊዩን ብር ካፒታል ተመሠረተ፡፡

የካንፓኒው የማምረት አቅም 20,000 ጠርሙሶች በሰአት ነበር፡፡ በ1986እኤአ ፋብሪካው ተጨማሪ የማስፋፋትና እድሳት 6,647,944 ብር የግንባታ ወጭ ተደርጎለት 50,000 ጠርሙሶች በሰዓት ማምረት ጀመረ፡፡በ1975እኢአ በደርግ ዘመን ፋብሪካው ተወረሰ፡፡ሞሓ ለስላሳ መጠጦች(ሜድሮክ) ሞሃመድ ዓለም ዓቀፍ የእድገትና ጥናት ድርጅት ካንፓኒዎች Mohamed International Development Research Organization Companies (MIDROC) የሚባለው በሳዑዲ ዓረቢያ ዜጋና ተወላጅ በሆነው ቢሊዬነር በ5/15/1995እኤአ የመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ በ105,356,891.1(105 ሚሊዩን 356ሽህ 891.1 ብር) ሞሓ ለስላሳ መጠጦች ስም ተዘዋወረ፡፡ ሜድሮክ ካንፓኒ በመላ ሃገሪቱ ውስጥ ሰባት ቅርንጫፍ ማከፋፈያ ቢሮዎቹ ማለትም አዲስአበባ (ንፋስ ስልክ፣ተክለሃይማኖት፣ሰሚት)፣ጎንደር፣ ደሴ ቡሬና፣ሃዋሳ ከተሞች የሞሓ ለስላሳ መጠጦች (ፔፕሲ ኮላ፣ሰበን አፐ፣ሚሪንዳ፣ኦሬንጅና ቶኒክ) ሚኒራልና የተጣራ ውሃ(ኩል) ይከፋፍላል፡፡ የካንፓኒው አመታዊ ካፒታል ዝውውር 556 ሚሊዩን ብር ሲሆን ሽያጩ በአማካኝ 12 በመቶ በአመት እንደሚያድግ ተገልጾል፡፡ሞሓ በአጠቃላይ በሃገሪቱ 52 በመቶ የለሳላሳ መጠጥ የገበያ ድርሻ አለው፡፡ ሞሓ ለስላሳ መጠጦች እስካሁን 656 ሚሊዩን ብር ቀረጥና የሽያጭ ታክስ ለመንግስት ከፍሎል፡፡ ሞሓ ለ2,485 ሠራተኞች የስራ እድል ፈጥሮል፡፡ ከዚህ ውስጥ 1,095 አዲስ ሠራተኞች ፋብሪካው ወደ ሞሓ ከተዘዋወረ በኃላ ቀጥሮል፡፡

{7}ሆሪዞን ፕላንቴሽን የሼክ መሃመድ አላሙዲ ንብረት የሆነው ሆሪዞን ፕላንቴሽን ኢትዩጵያ ኃ/የ/የግ/ማህበር ሊሙና በበቃ 18,000 ሄክታር መሬት የቡና ልማት እርሻ በ1.6 ቢሊዩን ብር (80 ሚሊዩን ዶለር) ገዝተዋል፡፡ Horizon bought the two coffee farms for 1.6 billion birr ($80 million) last year from the Ethiopian government, which is seeking investment in projects that process agricultural products. Bebeka, in southwest Ethiopia, is the world's biggest unfragmented coffee estate with 10,030 hectares under plantation, according to the company's website. It was established in 1975 when the former socialist government nationalized land and also produces black pepper, cinnamon, cardamom, ginger and turmeric. Limmu, 350 kilometers (218 miles) southwest of Addis Ababa in the Oromia region, has 8,000 hectares under coffee and produces 5,000 tons a year of the beans. በደቡብ ኢትዩጵያ፤በበቃ የቡና እርሻ ልማት በ10,030 ሄክታር መሬት ላይ ለምቶ ይገኛል፡፡የበበቃ ቡና እርሻ ልማት 1.4 ሚሊዩን ቶን ቡና በአመት ያመርታል፡፡ የበበቃ የቡና እርሻ ልማት በ1975እኤአ በወታደራዊው መንግስት ተወረሰ፡፡ የሊሙ የቡና እርሻ ልማት ከአዲስ አበባ በስተ ደቡብ

ምዕራብ 350 ኪሎ ሜትር ርቀት ላይ ይገኛል። የእርሻ ልማቱ በ8,000 ሄክታር መሬት ላይ ይገኛል። የሊሙ የቡና እርሻ ልማት 5000 ቶን ቡና በአመት ያመርታል። ሖሪዞን ፕላንቴሽን ኢትዮጵያ ኃ/የ/የግ/ማህበር፣ዴሬክተር ከማል መሃመድ የቡና ምርቱን በውጭ ንግድ በውጭ ምንዛሪ ወደ አሜሪካ፣ጀርመን፣ደቡብ ኮርያ፣ ጃፓን ወዘተ እንደሚልኩ ገልጸዋል። የህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት የቡና እርሻ ልማቶቹን ጠንክሮ በማልማት ለሃገሪቱ የውጭ ምንዛሪ ከስኳር እርሻ ልማት በበለጠ ማግኘት በቻለ ነበር።

ኢትዩጵያ አጠቃላይ የአገር ውስጥ ምርት በቡና ንግድ ከ 500 ሚሊዩን ዶላር በአመት በአማካኝ ታገኝ ነበር። ታዲያ የለማ የቡና እርሻ ምርት እያገኙ ወደ ውጭ በመላክ የውጭ ምንዛሪ የሚገኝበትን የሃገር ኃብት ለሼክ አላሙዲን ሸጦ፤ የስኳር እርሻ ልማት ውስጥ መግባት፤ ቡናና የስኳር ዋጋ በአለም ገበያ ባላቸው ዋጋ ከፍተኛ ልዩነት ማስተዋል ያሻል። የዓለም አቀፍ ንግድ የውጭ ንግድ ላይ የቡናና የስኳር ዋጋ በመመልከት የቱ አዋጭ እንደሆነ ከሠንጠረዡ በማየት ፍርድ መስጠት ይቻላል። ጥያቄው ለምን የህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት የቡና እርሻውን ሸጦ፤የስኳር እርሻ ልማት ለማልማት ፈለገ? ከሁለቱ በገቢ ረገድ የትኛው ይሻላል? □ራ ቬታ ሽግ ¸ ግሲ ትርኛማ □ሆ ፣ግ □ቡ እርሻ ልማት በምግ መመ□ገ ሽ ፣? □ሜ ሮ□ ֺት ሁለት ር ማለትም □ሳ ፣ ֺ ስታር ሪግል ራል ሆሪዞን ፕላንቴሽን ኢትዩጵያ ከ□ራ ቬታ ሽግ ¸ ግሰ □ ረታ ሰ ቶ ተ ፣ ሲ □ሩ አትሃዊ ፣ ር □ኃብት ፣ ፣ር ተ□ረቶ ስ በሙስ ተሸ ሽ □ □ ል።

□ እንዲሁም የላይኛው አዋሽ አግሮ ኢንደስትሪያል ኢንተርፕራይዝ 1200 ሄክታር መሬት የብርቱካን እርሻና ሳውዲ ስታር አግሪካልቸራል ዲቨሎፕመንት 10000 ሄክታር መሬት የሩዝ እርሻ ልማት ገዝተዋል።Saudi billionaire to invest $3.4 billion in Ethiopia over next five years:Al-Amoudi’s Saudi Star Agricultural Development Plc, which is primarily growing rice to export to Saudi Arabia, has leased 10,000 hectares in Gambella region and is in the “process of leasing an additional 290,000 hectares”.

□ Silence over Ethiopian land grab broken:Land grabbing poses no harm on the environment or on the local community, says Saudi billionaire Sheik Mohammed Hussein Al-Amoudi who is seeking to expand his farmland in Ethiopia from 10,000 hectares to 250,000 hectares.

□ Saudi billionaire to invest $600 million in Ethiopia cooking oil: Ethiopia’s Agriculture Ministry has transferred 100,000 hectares in Benishangul to commercial farmers, and is offering a further 981,000 hectares, about one-fifth of the state’s land.

□ Al-Amoudi’s Horizon eyes global banana market following acquisition of enterprises:Horizon Plantations, an emerging agro-specialized business owned by Sheikh Mohammed Hussein al-Amoudi, plans to compete with world’s leading banana producers following acquisition of several state enterprises. Saudi Star to swallow 100,000sqm of Bishoftu land:Saudi Star Agricultural Development Plc, the newest food growing company formed by Mohammed Hussein Ali Al-Amoudi, is to acquire 100,000sqm of land in Bishoftu (Debre Zeit) this week, its senior official disclosed.

□ Al-Amoudi solicits additional arable land:Al-Amoudi's recently established Saudi Star Agricultural Development Plc requested, two weeks ago, an additional 250,000 ha of land in Ethiopia for sugar beet production.

□ Al-Amoudi’s efforts to initiate Saudi agro investments:Sources close to Al-Amoudi said that the king has shown an interest in seeing other Saudi companies involved in rice farming after seeing the samples presented by Al-Amoudi

□ Sheik’s new agro firm shells out $80m:Al Amoudi has a new company whose purpose is to grow food in Ethiopia for Saudi Arabia.

የወያኔ ጠቅላይ ጦር ሠፈር የኢትዩጵያ መከላከያ ሠራዊት፣ ጦር ሠራዊት፣አየር ወለድ፣ ዓየር ኃይል፣የፖሊስ ሠራዊት ወዘተ፤ ከላይ ከዋናው ኤታማጆር ጀነራል ሳሞራ ዩኑስ/መሀመድ ዩኑስ ጀምሮ ዕዞች፣ ክፍለ ጦሮች፣ ብርጌዶች፣ ሬጅመንቶች፣ ሻለቃ፣ ሻምበል እስከ ጋንታና እስከ ታች ጓድ ድረስ የሠራዊቱ ዋና ጦር ሠፈር በትግራይ የወያኔ የዘር ሃረግ ስልጣኑ የተያዘና በትግራይ ክልል ውሰጥ የጦር መሳሪያው መከማቸቱ ሆን ተብሎ በወያኔ የተነደፈ የአናሳ ዘውጌኛነት የስነ-ልቦና ደዌ/በሽታ ነው። ወያኔ ኢትዩጵያን ካልገዛና ካልመራ ህዝቡ ይበቀለናል በሚል እብሪትና ፍርሃት የተነሳ፤ የኢትዩጵያ መከላከያ ሠራዊትና የመሣሪያ ክምችት በሙሉ በትግራይ ክልል ውስጥ መገኘቱ በትረ- ልጣናቸውን በቀጣይና በዘለቄታ ከደደቢት ዋና ጠቅላይ ጦር ሠፈር ለመቆጣጠር የታቀደ ዋና ብልሃት ነው።

የኢትዩጵያ መከላከያ ሠራዊት፣ወታደራዊ ትርኢት (Military Parade) በተከታታይ በትግራይ ክልል ውስጥ ለአመታት መታየት በቀሪው የኢትዩጵያ ህዝብ ላይ ያሳደረው ጫና በሠራዊቱ ላይ የኔነት ስሜት (Sense of Belongingness) አሳጥቶታል። የወያኔ ሠራዊት እንደ ጥንቱ ከህዝብ ጋር አብሮ ቆርሶ ፣አብሮ ጎርሶ፤ አብሮ አርሶ ፣አብሮ ዘርቶ ይባልለት የነበረ ወርቃማ ዘመንን በዘረኝነት አጨለመው፣ቀሪውን ዜጋ ሁሉ የሁለተኛ ዜግነትና ብሄር ብሄረሰብ መታወቂያ እየሰጠ ይገዛ ጀመር። የኢትዩጵያ መከላከያ ሠራዊት፤በወያኔ የጦር አበጋዞች ማለትም የጦር መኮንኖች እዝና ቁጥጥር (Command and Control) ተወጥሮና ተጠርንፎ ሲሰቃይ አመታት ተቆጥሮል። የህወሃት የጦር አበጋዞች መንግስት የአብዮታዊ ዴሞክራሲ ፀበል እየረጨ፣ የልማታዊ መንግስት ቂጤማ እየነሰነሰ፣ የእድገትና ትራንስፎርሜሽን እቅድ ሽማ በየአምስቱ አመት እየቆረጠ ከሰማይ ደመና፣ ከምድር ዉሃ አጠፋ። የህወሃት የጦር አበጋዞች መንግስት በህገ-መንግስት ስም፣ በዴሞክራሲ ስም፣ በግለስብና በህዝብ ላይ ፍጹማዊ አገዛዝ (Totalitarian) በመዘርጋት ለሃያ አራት አመታት በግፍ

ገዝተዋል፡፡ የወያኔን ግፍ ያዩ የትግራይ ወጣቶች ከሌሎች ኢትዩጵያዊ ወንድሞቻቸውና እህቶቻቸው ጎን ቆመዉ የህወሃት የጦር አበጋዞች መንግስት ጠቅላይ ጦር ሠፈር ለማጋየት ታጥቀው ተነስተዋል፡፡

የህወሃት የመከላከያ ሠራዊት ጦር አበጋዞች የብሄር ብሄረሰብ ተዋፅኦን በተመለከተ የህወሃት መከላከያ ሠራዊት፣ጦር አበራዞች ከላይ ከዋናው ኤታማጆር ጀነራል ሳሞራ ዩኑስ ጀምሮ ዕዞች፣ ክፍለ ጦሮች፣ ብርጌዶች፣ ሬጅመንቶች፣ ሻለቃና፣ ሻምበል ድረስ የሠራዊቱ ዋና ጦር ሠፈር በትግራይ የወያኔ የዘር ሃረግ ስልጣኑ የተያዘና በትግራይ ክልል ውሰጥ የጦር መሳሪያው መከማቸቱ ሆን ተብሎ በወያኔ የተነደፈ የአናሳ ዘውጌኛነት የስነ-ልቦና ደዌ/በሽታ ነው፡፡ ወያኔ ኢትዩጵያን ካልገዛና ካልመራ ህዝቡ ይበቀለናል በሚል እብሪትና ፍርሃት የተነሳ፤ የኢትዩጵያ መከላከያ ሠራዊትና የመሣሪያ ክምችት በሙሉ በትግራይ ክልል ውስጥ መገኘቱ በትረ-ሥልጣናቸውን በቀጣይና በዘለቄታ ከደደቢት ዋና ጠቅላይ ጦር ሠፈር ለመቆጣጠር የታቀደ ዋና ብልሃት ከግንቦት ሰባት በተገኘውን ማስረጃ ከሠንጠረዡ መመልከት በቂ ነው፡፡

የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (ብኢኮ)፣(Metals and Engineering Corporation (METEC)

1-የኢትዩጵያ ሪቬራ ኢንተርናሽናል ሆቴል (Ethiopian Riviera International Hotel)

የህወሃት መከላከያ ሚኒስትር ስር የሚገኘው የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (ብኢኮ/ሜቴክ)፣የኢትዩጵያ ሪቬራ ኢንተርናሽናል ሆቴል (Ethiopian Riviera International Hotel) ባለ ሦስት ኮኮብ ደረጃ ያለውን የአቶ አለም ፍፁም ንብረት የነበረውን እንዲሁም ፒቪሲና ፕላስቲክ ማኑፋክቸሪንግ ፋብሪካ በ140 ሚሊዩን ብር ለመግዛት ስምምነት አድርጎል፡፡

2-ኢምፔሪያል ሆቴል (Imperial Hotel) በተመሳሳይ ሜቴክ በአዲስ አበባ የሚገኘውን ኢምፔሪያል ሆቴል በ60 ሚሊዩን ብር ገዝቶ ሆቴሉን የእንግዳ መቀበያ ለማድረግ አቅዶል፡፡

‹‹The Metal and Engineering Corporation concluded a deal to acquire the Ethiopian Riviera International Hotel, primarily owned by Alem Fitsum. The deal includes the three star hotel and a PVC and plastics manufacturing plant located behind the hotel. The deal was struck for approximately 140 million birr with negotiation still going on and handover expected in the coming weeks according to sources. MetEc aims to utilize the hotel to house guests that will stay for more than a month saving it a lot of money according to an unofficial source.››

‹‹It is to be remembered that Metal and Engineering Corporation reached an agreement with Access for the sale of Imperial Hotel in February. The agreement is estimated to be worth 60 million birr.MetEC will transform the property into a guesthouse to host its international associates and it is a yet not known whether the guesthouse will be open for general service according to an anonymous source with the corporation.››

የቻይናውያን ሆቴሎች(Chinese Hotels)

1-የአፍሪካ ህብረት ሆቴል(African Union Grand Hotel)

The 14-story African Union Grand Hotel, whose architect is Simon Barakat Architects. Both projects started construction in 2011 and are expected to be completed this year.

2-ጉዋንግዶንግ ሆቴል(Guangdong Hotel) በመኃል ቦሌ ክፍለ ከተማ የሚገኝ ዘመናዊ የቻይና መንግስት ሆቴል ነው፡፡ የቻይና የግል ባለሃብቶች በአዲስአበባ ከተማ ውስጥ ብዙ የቻይና ሬስቶራንቶች ከፍተው በመነገድ ላይ ይገኛሉ፡፡

3-ቹአን ሁዩ ኢንተርናሽናል ሆቴል(Chuan Hui International Hotel)

Ethiopia: Addis Ababa to Erect Africa's Tallest Tower 7 July 2013፣*By Zeryhun Kassa*

Ethiopia's capital city, Addis Ababa, may boast Africa's tallest building by 2017. While a 58-story building had been announced, plans unveiled by a private Chinese developer now call for a 99-story office-hotel tower. Guangdong Chuanhui Group has not revealed the building's estimated cost or other details, including financial arrangements or the names of the architect and engineer. The site for the Chuanhui International Tower is at the new Addis Ababa Exhibition Centre. The developer says it has acquired the 41,000 sq meter site and the building plans have been approved.The tallest building in Ethiopia is on its way following a land agreement between Chinese based, Guangdong Chuanhui Group and the Addis Ababa City Administration. The 58 floor, five star, Chuan Hui International Hotel, one of five proposed luxury hotel projects, will take up 50,000 square meters of land and will cost 2.4 billion birr.

የጎንደር አካባቢ መሬት ለሱዳን መንግስት መስጠት!!

«የውሻ ጥርስን በምን ያያሉ በአጥንት»

የህወሓት የጦር አበጋዞች መንግስት ይገረሰሳል!!!
የህወሓት የጦር ቀጠና ይጋያል!!!
የህወሓት ኮማንድ ፖስት ይወድማል!!!
ድል ለኢትጵያ ህዝብ!!!